

Oversikt over emner innstilt av profilkomiteene til valgmenportefølje for 2023-2027 på Master i rettsvitenskap

	Emnekode	Emnenavn	Ansvarlig faglærer	Kommentar
1	Nytt emne	Arealforvaltning og miljø: plan- og bygningsrett	Katrine B. Hauge	Ba-og ma-nivå
2	JUR1970/JUS5970	Barnerett	Kirsten Sandberg	
3	JUR1220/JUS5220	Bygge- og entrepriserett	Herman Bruserud	
4	Nytt emne	Corporate Sustainability Law	Beate Sjøfjell	
5	JUS5650	Cybersecurity Regulation	Lee Bygrave	
6	Nytt emne	Data Law	Inger B. Ørstavik	Kun ma-nivå
7	Nytt emne	Demokrati og rettsstat i krise og krig	Benedikte Høgberg	Ba-og ma-nivå
8	JUS5061	Domsanalyse og domsskriving	Jørn Øyrehagen Sunde	
9	JUS5251	Eiendomsrett og ekspropriasjon	Geir Stenseth	Justert navn
10	JUR1412/JUS5412	Energy law	Catherine Banet	
11	Nytt emne	Europarett: Fri bevegelse og arbeidsrett	Johann Mulder	Kun ma-nivå
12	JUR1310/JUS5310	EU Competition law	Erling Hjelmeng/Eirik Østerud	
13	JUR1440/JUS5440	EU External Relations	Christophe Hillion	
14	Nytt emne	EU Constitutional Law and Democracy*	Christophe Hillion	
15	JUR1880/JUS5880	Financial Market Law	Mads Andenæs	
16	JUR1070/JUS5070	Forhandling	Sverre Blandhol	
17	JUS5420	Forsikringsrett	Giuditta Cordero-Moss	
18	JUS5550	Helserett	Anne Kjersti Befring	
19	JUS5503	Human Rights and Counter-Terrorism: Striking a balance	Cecilia Bailliet	
20	JUR1511/JUS5511	Individuell arbeidsrett	Marianne Jenum Hotvedt	
21	JUR1285	Innføring til markeds-, konkurranse og immaterialrett	Ole-Andreas Rognstad	Kun ba-nivå
22	Nytt emne	Insolvensrett	Erik Røsæg	Ba-og ma-nivå
23	JUR1230/JUS5230	International Commercial Law	Giuditta Cordero-Moss	
24	JUS5570	International Criminal Law	Jo Stigen	
25	JUR1710/JUS5710	International Human rights law	Maria Lundberg	
26	JUR1280/JUS5280	Internasjonal privatrett	Giuditta Cordero-Moss	
27	JUS5911	International Climate Change Law	Christina Voigt	Justert navn
28	JUS5520	International Environmental law and Sustainability	Christina Voigt	Justert navn

29	JUR1730/JUS5730	International Humanitarian Law	Gentian Zyberi	
30	JUS5851	International Investment Law and Arbitration	Malcolm Langford	Justert navn
31	JUS5134	International Law of peace	Cecilia Bailliet	
32	JUS5850	International Trade Law	Ole Kristian Fauchald	
33	JUS5680	Internet Governance	Tobias Mahler	
34	JUS5011	JURK	?	
35	JUS5012	JUSSBUSS	Anders Løvlie	
36	Nytt emne	Juss og kritikk	Christoffer Eriksen/Anders Løvlie	Kun ma-nivå
37	JUR1512/JUS5512	Kollektiv arbeidsrett	Johann Mulder	
38	JUR1580/JUS5580	Kommunalrett	Sigrd Stokstad	
39	JUR1504/JUS5504	Konflikthåndtering	Sverre Blandhol	
40	Nytt emne	Konsesjonsrett	Ivar Alvik	
41	Nytt emne	Law of obligations in a Comparative-Historical perspective	Lee Bygrave/Amund Tørum	Ba-og ma-nivå
42	JUR1590/JUS5590	Likestillings- og diskrimineringsrett	Vibeke Blaker Strand	Justert navn
43	JUR1671/JUS5671	Legal Technology: Artificial intelligence and Law	Malcolm Langford	
44	JUR1502/JUS5502	Lovgivningslære	Jon Chr. Fløysvik Nordrum	
45	JUR1450/JUS5450	Marine Insurance	Amund Tørum	
46	Nytt emne	Maritime Law	Trond Solvang	Kun ma-nivå
47	JUS5040	Moot court	JUS5040	
48	JUS5940	Offentlige anskaffelser	Finn Arnesen	
49	JUS5810	Opphavsrett	Harald Irgens-Jensen/Ole-Andreas Rognstad	
50	JUR1820/JUS5820	Patent- og varemerke	Inger B. Ørstavik	
51	JUS5506	Politi- og påtalerett	Synnøve Ugelvik	
52	JUS5010	Praksisordning	Katrine Broch Hauge	
53	JUR1630/JUS5630	Privacy and Data Protection	Lee Bygrave	
54	JUR1080/JUS5080	Programming for lawyers	Malcolm Langford	
55	JUS5041	Prosedyre	Maria Astrup Hjort	
56	JUS5540	Public international law	Cecilia Bailliet	
57	JUR1530/JUS5530	Refugee and Asylum Law	Cecilia Bailliet	
58	JUS5501	Rettslig bevisteori	Anders Løvlie	

59	JUS5690	Robot regulation	Tobias Mahler	
60	JUR1981/JUS5981	Skatterett I: Grunnleggende skatterett	Anders B. Mikelsen	
61	JUS5983	Skatterett II: Selskapsskatterett og internasjonal skatterett	Anders B. Mikelsen	
62	JUR1430/JUS5430	Tilvirkningskontrakter	Ivar Alvik	
63	Nytt emne	Transaksjonsrett	Margrethe Christoffersen/Eirik Østerud	Kun ma-nivå
64	JUR1960/JUS5960	Trygderett	Ingunn Ikdahl	
65	JUR1120/JUS5120	Utlendingsrett	Kjetil M. Larsen	
66	JUR1910/JUS5910	Women's Law and Human Rights	Vibeke Blaker Strand/Ingunn Ikdahl/Tone Wærstad	
67	Nytt emne	Sustainable Business, Finance & Circular Economy	Beate Sjøfjell	

*Idéen om dette emnet har kommet sent i prosessen

Oversikt over nye og eksisterende emner som ikke er innstilt av profilkomiteene til å videreføres i det hele tatt, eller i sin nåværende form, i ny valgmenyportefølje

1	JUR1260/JUS5260	English law of contracts	Lee Bygrave	Slås sammen med historisk-komparativ obligasjonsrett
2	JUS5402	Maritime Law: liability	Trond Solvang	JUS5401 og JUS5402 slås sammen til ett emne
3	JUS5401	Maritime Law: contracts	Trond Solvang	JUS5401 og JUS5402 slås sammen til ett emne
4	JUS5801	Selskapsrett	Beate Sjøfjell	Viderføres delvis i Transaksjonsrett, delvis i Corporate Sustainability law
5	Nytt emne	Historisk-komparativ obligasjonsrett	Amund B. Tørum	Slås sammen med JUS5260 English law of Contracts
6	Nytt emne	Insolvens utvidelsesmodul	Erik Røsæg	Ikke innstilt
7	Nytt emne	Sustainable Finance law	Beate Sjøfjell	Søknaden er slått sammen med søknaden til Circular Economy til nytt forslag Sustainable Business, Finance & Circular Economy
8	Nytt emne	Circular Economy	Beate Sjøfjell	Søknaden er slått sammen med søknaden til Sustainable Finance Law til nytt forslag om Sustainable Business, Finance & Circular Economy
9	JUS5912	Legal Writing	Gentian Zyberi	Slås sammen med Moot court
10	JUS5040	Moot Court	Maria Astrup Hjort	Slås sammen med Legal writing

11	JUR1560/JUS5560	International Constitutional Law and Democracy	Inger Johanne Sand	Emnet videreføres ikke i sin opprinnelige form
12	Nytt emne	Økonomisk kriminalitet	Johan Boucht	Ikke Innstilt
13	Nytt emne	Nordisk kommersiell voldgift	Amund B. Tørum	Ikke innstilt
14	Nytt emne	Life science og rettsvitenskap	Anne Kjersti Befring	Ikke innstilt
15	Nytt emne	Indigenous law	Kristin B. Sandvik	Ikke innstilt
16	JFSPR1210	Fransk for jurister	Catherine Banet	Tas ut av portefølje
17	JFSPR1310	Tysk for jurister	Tobias Mahler	Tas ut av portefølje
18	JUS5505	Empiriske metoder for jurister	Malcolm Langford	Ikke søkt videreført

31. oktober 2022

Innstilling fra komitéen som har vurdert søknader til profilen

Folkerettslige plikter og strukturer. Med særlig vekt på internasjonale menneskerettigheter, krigens folkerett og internasjonal strafferett.

FN ble etablert i kjølvannet av andre verdenskrig for å bidra til fred og sikkerhet, sosial utvikling og beskyttelse av menneskerettighetene. Denne profilen tar utgangspunkt i folkerettslige prinsipper, regler og strukturer, med særlig vekt på det FN-baserte og det europeiske systemet for vern av menneskerettigheter, internasjonale regler om krigens folkerett, og internasjonal strafferett som omhandler straffeforfølgning av krigsforbrytelser, forbrytelser mot menneskeheten og folkemord.

Profilen inneholder fag som går i dybden på folkerettslige problemstillinger av stor aktualitet. På overnasjonalt plan tar profilen opp folkerettens tilnærming til fred, menneskerettigheters betydning for bærekraftig utvikling og bedrifters menneskerettsansvar. Profilen belyser også kompetansen til sentrale folkerettslige organer som FNs sikkerhetsråd, FNs generalforsamling og Den internasjonale straffedomstolen (ICJ). Videre omhandler profilen hvilke forpliktelser statene har påtatt seg overfor utvalgte grupper, med særlig vekt på situasjonen til kvinner, flyktninger, etniske og religiøse minoritetsgrupper, samt urfolk.

På menneskerettsområdet inneholder profilen flere fag som har tverrfaglig karakter, og som ved dette bidrar til å binde sammen rettslige, historiske, filosofiske, politiske og komparative perspektiver.

Komiteen har bestått av professor Jo Stigen (IOR), professor Cecilia Bailliet (IOR, leder for PIL-programmet), professor Peris Jones (SMR, leder for HUMR-programmet) og professor Vibeke Blaker Strand. Vibeke Blaker Strand har ledet komiteens arbeid.

Komiteen har vurdert innkomne søknader i lys av kriteriene i Bekkedal-rapporten.

Etter komiteens syn bidrar denne profilen til å synliggjøre at fakultetet har en bredt sammensatt undervisningsportefølje innen internasjonal rett og menneskerettigheter. Samtidig som profilen synliggjør fag som studenter på MIR-programmet har mulighet til å ta, består profilen også av emner som inngår i de to internasjonale masterprogrammene PIL og HUMR.

Komiteen foreslår at følgende emner inngår i profilen:

1. JUR1730/JUS5730 International Humanitarian Law (Ansvarlig faglærer: Gentian Zyberi)
2. JUS5570 International Criminal Law (Ansvarlig faglærer: Jo Stigen)
3. JUS5540 Public international law (Ansvarlig faglærer: Cecilia Bailliet)
4. JUS5134 International Law of peace (Ansvarlig faglærer: Cecilia Bailliet)
5. JUR1530/JUS5530 Refugee and Asylum Law (Ansvarlig faglærer: Cecilia Bailliet)

6. JUR1910/JUS5910 Women's Law and Human Rights (Ansvarlig faglærer: Vibeke Blaker Strand/Ingunn Ikdahl/Tone Wærstad)
7. JUR1710/JUS5710 International Human rights law (Ansvarlig faglærer: Maria Lundberg)
8. JUS5503 Human Rights and Counter-Terrorism: Striking a balance (Ansvarlig faglærer: Cecilia Bailliet)

I tillegg foreslås det at profilen skal inkludere følgende fag fra den tverrfaglige mastergraden i Theory and Practice of Human Rights (HUMR):

9. HUMR5131 Human Rights in History, Philosophy and Politics (Ansvarlig faglærer: Jakob Elster)
10. HUMR5132 Human Rights Law in Context (Ansvarlig faglærer: Gentian Zyberi)
11. HUMR5150 The Philosophy of Human Rights (Ansvarlig faglærer: Jakob Elster)
12. HUMR5133 Business and Human Rights (Ansvarlig faglærer: Bård Anders Andreassen)
13. HUMR 5702 Human Rights and Sustainable development (Ansvarlig faglærer: Peris Jones)
14. HUMR5508 Human Rights and Diversity - Leading Cases and Core Dilemmas (Ansvarlig faglærer: Maria Lundberg)

Videre vil følgende fag kunne ha en naturlig tilknytning til denne profilen, i tillegg til å (muligens) inngå i andre profiler:

- JUS5851 *International Investment Law and arbitration law* (Ansvarlig faglærer: Malcolm Langford)
- JUS5850 *International Trade Law* (Ansvarlig faglærer: Ole Kr. Fauchald)
- JUR1440/JUS5440 *EU External Relations* (Ansvarlig faglærer: Christoph Hillion)
- Dersom emnet Constitutional Law and Democracy endres til EU Constitutional Law and Democracy, vil det kunne diskuteres om også dette bør inngå i profilen.

Komiteen har følgende kommentarer til noen enkeltspørsmål:

- Søknaden om et nytt fag i *Indigenous law* synliggjør et viktig område. Søknaden var imidlertid ikke ferdig utviklet, blant annet er det behov for å utvikle litteratur. Komiteen foreslår at dette faget ikke opprettes nå. Komiteens leder har hatt en prat med søker om dette.
- JUS5503 *Human Rights and Counter-Terrorism: Striking a balance* har de siste årene gjennomsnittlig hatt 66 studenter som har avlagt eksamen. JUS5134 *International Law of peace* har de siste årene gjennomsnittlig hatt 50 studenter som har avlagt eksamen.

Disse to fagene undervises i dag kun annethvert år. Begge fag inngår i PIL-programmet.

Begge fag er populære blant studentene. Komiteen foreslår at begge fag videreføres. I Bekkedalrapporten heter det at alle emner i porteføljen bør tilbyr årlig (s. 12).

Faglærer selv vil gjerne undervise begge fag hvert år og foreslår i så fall at JUS5503 flyttes fra høst til vår, slik at hennes fagportefølje (i til sammen fire emner) blir fordelt jevnt. Å skalere opp undervisningen i disse to fagene, har imidlertid betydningen for helheten i valgmenneporteføljen. Komiteen mener at det må ligge til fakultetet å ta stilling til om en særløsning for disse to emner kan aksepteres i neste valgmenneperiode, slik at dagens ordning med undervisning annethvert år kan videreføres.

- Selv om HUMR-fagene ikke har vært omfattet av søknadsprosessen for valgmenner, er HUMR-fagene trukket inn i prosessen gjennom denne profilen. For tiden tilbys det ikke undervisning i faget *HUMR 5502 Dealing with Diversity: Human Rights Approaches to Ethnic Conflict*, selv om dette faget har en kode og står listet opp som valgmenne på HUMR-programmet. Dette har sammenheng med at tidligere fagansvarlig har gått av med pensjon. Komiteen mener det er uheldig at det står listet opp et fag som det i realiteten ikke tilbys undervisning i og foreslår at dette faget legges ned. Dette må imidlertid skje i samarbeid med SMR. Komiteen understreker at dette ikke skal være til hinder for at SMR kan videreutvikle emneporteføljen i HUMR-programmet slik at vitenskapelige med ulik fagbakgrunn får fylt opp sin undervisningstid og brukt sin kompetanse.

På vegne av komiteen,

Vibeke Blaker Strand

Individvern, rettsstat og velferd

Profilkomité: Kirsten Sandberg (leder), Ingunn Ikdahl, Bård Anders Andreassen

Profilens innhold (se notat 26.04.22)

Profilen *Individvern, rettsstat og velferd* tar utgangspunkt i den norske velferdsstaten. Gjennom fag som fokuserer på enkeltområder, bidrar profilen til å løfte frem det rettslige grunnlaget for velferdsstatens regulering – både styringsperspektiver fra det offentliges side og rettighetsperspektiver for den enkelte. Samtidig berører profilen en rekke grunnleggende rettsstatlige prinsipper som går på tvers av de ulike områdene, slik som legalitetsprinsippet, forholdsmessighetsprinsippet, prinsippet om barnets beste, ikke-diskrimineringsprinsippet og prinsippet om kommunalt selvstyre. Profilen tar utgangspunkt i at den moderne forvaltningen er i rask endring, noe som innebærer at jurister må forholde seg til økt bruk av digitale hjelpemidler. Videre synliggjør profilen de tette forbindelsene mellom velferdsstatlig regulering og det private næringsliv, for eksempel når det gjelder arbeid, opptjening av trygd eller bruk av private helsetjenester.

Individvern, rettsstat og velferd er begreper som er tett forbundet med hverandre. Det handler dels om goder og rettigheter som enkeltpersoner har eller kan ha krav på, og dels om regler som skal beskytte enkeltindivider mot ulike former for inngrep og krenkelser. Videre handler det om offentlige institusjoner, om forholdet mellom lokale og sentrale myndigheter, om saksbehandling og om forholdet mellom de tre statsmaktene (dømmende, utøvende og lovgivende makt). En annen sentral dimensjon er forholdet til internasjonale institusjoner, slik som institusjoner som springer ut av EU/EØS eller menneskerettighetsforpliktelser.

Rettsregler om individvern, rettsstat og velferd kan ha opphav både i nasjonal rett, i EU/EØS-retten og i internasjonale menneskerettigheter. Dette innebærer at profilen aktualiserer metodiske spørsmål som omhandler forholdet mellom nasjonal og internasjonal rett, samt spørsmål om rettens internasjonalisering.

Forslag i fase 1 (se notat 26.04.22)

Kjernefag i profilen:

JUR1970/JUS5970	Barnerett	Kirsten Sandberg
JUR1590/JUS5590	Diskriminerings- og likestillingsrett	Vibeke Blaker Strand
JUR1550/JUS5550	Helserett	Anne K. Befring
JUR1560/JUS5560	International Constitutional Law and Democracy	Inger Johanne Sand
JUR1580/JUS5580	Kommunalrett	Sigrid Stokstad
JUR1960/JUS5960	Trygderett	Ingunn Ikdahl
JUR1120/JUS5120	Utlendingsrett	Kjetil M. Larsen

Aktuelle fag med annen/ingen hovedprofil:

JUR1910/JUS5910	<i>Women's law and human rights</i>
JUR1530/JUS5530	<i>Refugee and asylum law</i>
JUR1630/JUS5630	<i>Privacy and Data Protection</i>
JUR1511/JUS5511	<i>Arbeidsrett – den individuelle del</i>
JUR1512/JUS5512	<i>Arbeidsrett – den kollektive del</i>

Søknader om nye fag

Nytt	Life science og rettsvitenskap	Anne K. Befring
Nytt	Demokrati og rettsstat: krise og krig	Benedikte Høgberg

Profilkomiteens vurdering

Vi har ved vurderingen tatt utgangspunkt i kriteriene i Bekkedal-rapporten.

Eksisterende fag

De eksisterende fagene **barnerett, diskriminerings- og likestillingsrett, helserett, trygderett og utlendingsrett** oppfyller kriteriene. De er veldrevne fag med mange studenter, og de dekker ulike sider av profilens innretning. Av hensyn til profilens bredde og for å ha et visst antall fag i profilen anser vi alle disse som nødvendige for at denne profilen skal kunne opprettes.

Det foreslås at JUR1590/JUS5590 endrer navn til Likestillings- og diskrimineringsrett i tråd med ansvarlig faglærers ønske.

I **kommunalrett** holdes for tiden ikke forelesninger, kun noen timers veiledning, fordi faget i forrige valgmemneomgang hadde for få studenter. Til tross for lite undervisning hadde faget våren 2022 64 eksamenskandidater, med litt under halvparten på BA. Det ligger dermed til rette for at det kan gis full undervisning i faget fremover. Fakultetet bør tilby dette faget. Kommuner og fylkeskommuner utgjør en sentral del av demokratiets infrastruktur, og de står for løsningen av store og tunge samfunnsoppgaver. Kommunalrett er viktig for å forstå styringsordningen og hvordan samfunnsmessige utfordringer kan løses, for eksempel når det gjelder myndighetsfordelingen mellom nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Antakelig bør faget ha tilhørighet i flere profiler. I profilen *Individvern, rettsstat og velferd* har det en naturlig plass fordi det er kommunene som står for det alt vesentlige av velferdsytelsene til borgerne. Det er enighet med profilkomiteen for profilen *Ressursforvaltning* om at det også bør være med i den profilen.

International Constitutional Law and Democracy er et veldrevet fag med tilstrekkelig antall studenter, men ansvarlig faglærer Inge-Johanne Sand går av med pensjon ved nyttår, og det er ingen som står klar til å overta faglæreransvaret for faget slik det er i dag. Fakultetet mangler imidlertid et fag med konstitusjonelt blikk på EUs institusjoner. I lys av fakultetets nye satsinger på EU- og EØS-rett, herunder det omsøkte forskningssenteret om forholdet mellom norsk rett og EØS-rett, er det særlig relevant å ha et nytt fag. Det vil kunne ta opp i seg mange av de samme perspektivene som det eksisterende faget, men med fokus på EU. Riktignok vil man miste muligheten for komparasjon som ligger i at faget i dag behandler FN og WTO i tillegg til EU. Til gjengjeld vil det være mulig å gå dypere inn i EUs institusjoner og sette dem i et demokratisk perspektiv. Christophe Hillion er villig til å ta ansvar for faget. Profilkomiteen foreslår at det videreføres under navnet **EU Constitutional Law and Democracy** når det planlagte EØS-senteret er opprettet. Spørsmålet om å slå dette emnet sammen med EU External Relations har vært drøftet, men det er to ulike emner som ikke vil overlappe.

Profiltilhørighet: Faget har relevans både for profilen Folkerett/internasjonal rett og for profilen Individvern, rettsstat og velferd. I sistnevnte profil er det relevant på grunn av tilknytningen til rettsstaten, med bidragene om konstitusjonalisme og demokrati. Kommunalrett er ellers det eneste faget i profilen som har det institusjonelle perspektivet. EU Constitutional Law and Democracy kan gjerne ha tilhørighet til begge profiler.

Søknader om nye fag

Demokrati og rettsstat i krise og krig – Benedikte Høgberg: Faget vil se nærmere på hvordan jussen fungerer – eller ikke fungerer – som et rettslig verktøy for å sikre demokrati og rettsstat når det oppstår kriser eller Norge involveres i krigshandlinger. Valgemnet er ment å være et dagsaktuelt emne med det overordnede formål å forberede studentene på hvordan krise og krig kan, skal eller bør håndteres i vårt samfunn i dag. Det bidrar dermed ikke bare til å synliggjøre hvordan krise- og krigsregulering er en del av landets beredskap, men også til å forberede studentene på hvordan de selv kan ivareta slik beredskap når de kommer ut i samfunnet som jurister, uten å tape av syne at grunnstrukturene for samfunnet er demokrati og rettsstat (herunder også menneskerettigheter).

Høgberg har selv foreslått at faget skal inn i individvernprofilen. Profilkomiteen er enig i at det passer godt inn her, med sitt fokus på at individvern, rettsstat og velferd også skal sikres gjennom krise og krig.

Profilkomiteen anser dette som et gjennomarbeidet forslag, som anvender det studentene har lært i obligatoriske fag på dagsaktuelle problemstillinger. Vi mener klart at dette bør opprettes.

Life science og rettsvitenskap – Anne Kjersti Befring: Faget skal ifølge forslaget behandle Life Science som grunnlag for rettslige spørsmål. Det vil presentere ny teknologi/nye metoder innen helse og forskning, disses betydning for rettsutviklingen og valg av rettslige virkemidler etter nasjonal og internasjonal rett. Konkret vil det anlegges et juridisk perspektiv på et utvalg av metoder som har betydning for hvordan mennesker, personopplysninger og biologisk materiale behandles. Profilkomiteen har innhentet et notat av 2020 som er nevnt i søknaden. Der nevnes bl.a. utvikling av vaksiner og nye behandlingsmetoder som genteknologi og stamcellebehandling. Pandemien har aktualisert behovet for et slikt fag som tar for seg aktuelle rettsvitenskapelige problemstillinger når kunnskap opparbeides og tas i bruk, herunder hvilke krav som må stilles til implementeringsprosessen og rettslig ansvar og plikter for aktører som skal anvende kunnskapen. Patentrettigheter, pasientrettigheter og forholdet mellom kollektive hensyn og individuelle rettigheter vil være en del av faget.

Så vel innhold som pensum i faget er for lite utviklet til at forslaget oppfyller kriteriene i Bekkedal-rapporten på dette stadiet. Det kan imidlertid ha strategisk betydning for fakultetet å opprette et slikt fag, særlig knyttet til UiOs store satsing på Life Science. Faget foreslås ikke opprettet nå, men kan på et senere tidspunkt passe godt inn i profilen.

Andre fag som kan inngå i profilen:

Se listen nedenfor. Disse har så nær tilknytning til *Individvern, rettsstat og velferd* slik profilens innhold er beskrevet, at de naturlig kan inngå i profilen. De to arbeidsrettsfagene har ingen hovedprofil, men inngår flere steder, mens de fem nederste har annen hovedprofil.

Profilkomiteens innstilling

Alle de eksisterende kjernefagene beholdes, men International Constitutional Law and Democracy endres til EU Constitutional Law and Democracy. Faget beholdes i denne profilen, men kan også ha tilhørighet i profilen Folkerett/Internasjonal rett.

Demokrati og rettsstat i krise og krig opprettes som nytt fag i Individvern-profilen.

Life science og rettsvitenskap opprettes ikke nå.

Kjernefag i profilen:

JUR1970/JUS5970	Barnerett	Kirsten Sandberg
JUR1590/JUS5590	Diskriminerings- og likestillingsrett	Vibeke Blaker Strand
JUR1550/JUS5550	Helserett	Anne K. Befring
JUR1560/JUS5560	EU Constitutional Law and Democracy	Christophe Hillion
JUR1580/JUS5580	Kommunalrett	Sigrid Stokstad
JUR1960/JUS5960	Trygderett	Ingunn Ikdahl
JUR1120/JUS5120	Utlendingsrett	Kjetil M. Larsen
Nytt	Demokrati og rettsstat i krise og krig	Benedikte Høgberg

Fag som kan inngå i profilen, og som ikke har annen hovedprofil:

JUR1511/JUS5511	Arbeidsrett – den individuelle del	Marianne Jenum Hotvedt
JUR1512/JUS5512	Arbeidsrett – den kollektive del	Johann Mulder

Fag som kan inngå i profilen, men som har annen hovedprofil:

JUR1910/JUS5910	Women's law and human rights	Strand/ Ikdahl/ Wærstad
JUR1530/JUS5530	Refugee and asylum law	Cecilia Bailliet
JUR1630/JUS5630	Privacy and Data Protection	Lee Bygrave
JUR1710/JUS5710	International Human rights law	Maria Lundberg
Nytt	Europarett: Fri bevegelse av personer og tjenester	Johan Mulder

Innstilling profilkomite jus og teknologi

Oslo, 1. November 2022

1) Innledning

Profilkomiteen for jus og teknologi er blitt bedt om å levere en innstilling som vurderer et utvalg av søknadene om valgmemner omsøkt i Det juridiske fakultets valgmemneprofil i søknadsrunden gjennomført høsten 2022. Komiteen har fått tildelt følgende søknader om fornyelse:

- JUS5650 Cybersecurity Regulation (Lee Bygrave)
- JUS5680 Internet Governance (Tobias Mahler)
- JUR1671/JUS5671 Legal Technology: Artificial intelligence and Law (Malcolm Langford)
- JUR1630/JUS5630 Privacy and Data Protection (Lee Bygrave)
- JUR1080/JUS5080 Programming for lawyers (Malcolm Langford)
- JUS5690 Robot regulation (Tobias Mahler)

I tillegg er komiteen blitt bedt om å vurdere ett nytt emne:

- Data law (Inger Ørstavik)

Dette notatet beskriver profilen jus og teknologi, komiteens mandat, vurderingskriteriene og en oppsummerende innstilling. En detaljert vurdering av kriteriene foreligger i et separat dokument som kan oversendes på forespørsel.

2) Profilen jus og teknologi

Profilen ble i forrige rapport skissert som følger: “Store deler av verden er gjenstand for en intens teknologisk transformasjon, med akselererende digitalisering og automatisering. Det er stort behov for jurister som kjenner de sentrale rettsreglene knyttet til denne nye teknologiske virkeligheten. Profilen gir anledning til fordypning i rene rettdogmatiske spørsmål på en rekke områder, særlig personvern, automatiserte beslutninger, styring av internett, cybersikkerhet, og regulering av roboter. Profilen gir også anledning til å utvikle teknologisk kompetanse innen utvikling og programmering av rettsteknologi i offentlig og privat sektor. Mange av emnene har et tverrfaglig komponent hvor man kan studere aktuelle spørsmål om overvåkning, ytringsfrihet i sosiale medier, digitale kapitalisme og bruk av kunstig intelligens. Spørsmålene som inngår i profilen er langt på vei av felles europeisk og til dels global karakter, og de fleste fagene tar sikte på å gi studentene bred kunnskap, ferdigheter og kompetanser gjennom betydelige innslag av erfaringsbasert læring. I fremtiden blir det etter alt å dømme stort behov for jurister som kjenner rettsreglene knyttet til sentrale aspekter ved vår nye digitale virkelighet. Profilen vil kvalifisere deg for jobber innen offentlig forvaltning, IT-konsulentbransjen, advokatvirksomhet og annen privat virksomhet. Automatiseringsgraden i både norsk forvaltning og privatsektoren gjør det behov også for «systemjurister», samt jurister som er kompetent til å lede innovasjons- og endringsprosjekter. Spørsmålene som inngår i profilen, er langt på vei av felles europeisk og til dels global karakter. Særlig spørsmål om personvern og informasjonssikkerhet er relevant for alle deler av samfunnet, noe som gir deg et stort jobbmarked – både nasjonalt og internasjonalt.”

3) Komiteens mandat

Komiteens mandat er i studiedekanens notat av 29. september 2022 beskrevet som følger:

En målsetting for arbeidet med emnesammensetningen er å gi grunnlag for å opprette de foreslåtte profilene og legge til rette for en viss faglig-pedagogisk fornyelse i valgmemneporteføljen. Alle involverte har faglige interesser i enkeltemner og -profiler. Det er lagt opp til en faglig fundert gjennomgang av valgmemneporteføljen og en prosess med tett involvering av fagpersoner og -miljøer. Denne prosessen lar seg vanskelig gjennomføre dersom faglige interesser holdes helt utenfor. Alle involverte oppfordres imidlertid til full åpenhet om sine faglige interesser.

Profilkomiteene skal:

- Vurdere emnesøknadene i lys av kriteriene i Bekkedalrapporten
- Identifisere samordningspotensiale, dvs emnesøknader der det faglige innholdet overlapper eller er nært beslektet med andre emnesøknader eller med valgmemner med hovedtilhørighet på andre studieprogram ved Fakultetet
- Føre diskusjoner med forslagsstillere/ansvarlige faglærere/studieprogramledere om muligheter for samordning av emner der det faglige innholdet overlapper eller er nært beslektet
- Koordinere sitt arbeid med andre profilkomiteers arbeid
- Involvere I-ledere og studiedekanen i diskusjonene ved behov
- I disse diskusjonene skal det også ses hen til at obligatoriske fag på MiR ikke tappes for interne undervisningskrefter

På grunnlag av dette bes profilkomiteene utarbeide en innstilling om emnesammensetningen i profilen. Innstillingen bør angi:

- Hvilke emner som foreslås i profilen med en kortfattet begrunnelse
- Hvilke av disse emnene som anses nødvendige eller helt sentrale for profilen med en kortfattet begrunnelse
- Hvilke emner som kun inngår i denne profilen og hvilke som også inngår i andre profiler (dette koordineres i arbeidsgruppen)

4) Kriterier

Komiteen har vurdert søknadene etter kriteriene fra Bekkedal rapporten:

- Gjennomføringsevne, realisme og tilgang på fagpersoner
- Fagets betydning for en profil
- Antall studenter. For eksisterende fag bygger man på eksisterende tall. Ved forslag om opprettelse av nye fag må det gis en begrunnet prognose
- Studentønsker
- Betydning for sammensetning av internasjonal grad
- Strategisk viktig for fakultetet: f.eks. inngår i bestemte fakultets- eller forskningssatsinger, eller har en side til de obligatoriske fagene på studiet.
- Samfunnsbehov
- Pensumsituasjon og -kvalitet, pedagogiske planer og oppfølging, fornyelse, undervisningshistorikk.
- Annen evalueringsform enn skoleeksamen skal vektlegges ved avveining mellom fag eller ved spørsmål om opprettelse av nye fag
- Ivaretagelse av kjønnsperspektiv og likestilling

5) Samordningsmuligheter, herunder med master i forvaltningsinformatikk

Komiteen har undersøkt samordningsmuligheter blant de eksisterende og omsøkte emnene, samt med emnene tilknyttet master i forvaltningsinformatikk (FINF). Sistnevnte faller ikke formelt sett inn under denne prosessen, men det er likevel ønskelig å sikre en best mulig samordning.

- De eksisterende emnene er allerede meget godt samordnet, da alle inngår i en helhet i masterprogrammet LLM in Information and Communication Technology Law. LLM programmet består av fire obligatoriske fag og to valgfag (hhv. Legal Technology og Programming for Lawyers).
- Det finnes samordningsmuligheter innenfor personvernundervisningen, mellom FINF4012 (Rettslig regulering av personvern og digital forvaltning) og JUS5630 (Privacy and Data Protection). Faglærerne kan samordne deler av undervisningen. Ideen er å lage et undervisningstilbud med felles undervisning på engelsk i begynnelsen, etterfulgt av to varianter (med ulik rettskildemessig fokus og forskjellig språk). Det foreligger en skisse for et samordnet opplegg, som oversendes studiedekanen.
- Integrasjon av FINF emner i MIR: Noen FINF emner er allerede åpne, og flere kan åpnes for MIR studenter: FINF 4011, 4022.
- Integrasjon av MIR emner i FINF: Programming for lawyers kan inntas som semiobligatorisk emne i FINF.
- Utover dette er det ikke samordningsmuligheter, fordi fagene er så forskjellige. To emner ligner i navnet (FINF4021 Automatisert rettsanvendelse og retts teknologi og JUS JUS5671 – Legal Technology: Artificial Intelligence and Law), men hvis man ser på innholdet er det veldig store forskjeller. FINF 4021 fokuserer på systemutvikling i offentlig sektor (for eksempel i NAV og skatteetaten). For å unngå misforståelser, foreslår vi at emnet endrer navn til Automatisert rettsanvendelse og systemutvikling. Systemutviklingsperspektivet her er veldig forskjellig fra det mer innovasjonsdrevne og eksperimentelle JUS5671 med fokus på legal tech, der studentene arbeider med utvikling av nye apper og lignende.
- Vi har holdt spørsmålet om samordningsmuligheter adskilt fra spørsmål om behov for revisjon av FINF-programmet. Flere FINF-emner kan/vil inngå i emneporteføljen på JOT-profilen, men er ikke del av valgemneprosessen og er derfor ikke vurdert (annet enn vedr. samordning).

6) Samlet vurdering og innstilling

Komiteen er samstemt om at følgende søknader bør innvilges:

- JUS5650 Cybersecurity Regulation
- JUS5680 Internet Governance
- JUR1671/JUS5671 Legal Technology: Artificial intelligence and Law
- JUR1630/JUS5630 Privacy and Data Protection
- JUR1080/JUS5080 Programming for lawyers
- JUS5690 Robot regulation
- Data law

Disse emnene anses kjernefag for profilen. Profilen kan videre utvides med emner fra andre studieprogrammer ved fakultetet (spesielt forvaltningsinformatikk og kriminologi).

Komiteen har vektlagt følgende faktorer, i lys av kriteriene nevnt i Bekkedal rapporten:

Samlet sett er det meget god gjennomføringsevne på fagene som er omsøkt, med god tilgang på fakultetets faste ansatte. Emnene belyser ulike sider ved rett og teknologi som er egnet for fordypning. Teknologielementene kan være maskiner (som roboter) eller programvare (herunder kunstig intelligens og legal tech) eller bruk av programvare som brukes til å behandle personopplysninger, data som blir utsatt for cyberangrep, eller som deles for å utvikle nye tjenester. Noen av fagene går dypt inn i teknologien (som for eksempel programmering, legal tech og robot regulation), mens andre fokuserer mer på overordnede regulatoriske spørsmål, for eksempel knyttet til regulering av internettplattformer. Felles for disse emnene er at de har en stor og økende samfunnsmessig betydning, spesielt i lys av digitaliseringen som omfatter alle samfunnsområder. Samlet sett vil emnene som foreslås opprettet gi et helhetlig tilbud som kombinerer teknologi og jus. Antallet studenter på de eksisterende fagene er høyt eller meget høyt, til tross for at noen av fagene har adgangsbegrensninger og krever søknad om opptak. Flere av emnene er studentaktiviserende og bruker varierte og egnede vurderingsformer, som tester ulike ferdigheter. De omsøkte emnene inngår i en helhet, som allerede er godt koordinert gjennom LLM programmet Information and Communications Technology Law (ICTL). Emnene gir en kompetanse som er helt sentralt for juridisk praksis, gitt digitaliseringens betydning for samfunnet. Emnene overlapper heller ikke, da koordineringen foregår innenfor et godt etablert fagmiljø. Dette fagmiljøet er forankret i forskningsgruppen jus og teknologi, som ble opprettet i 2022, og er en videreføring/utvidelse av fagmiljøet i rettsinformatikk, som har over 50 års historie ved fakultetet. Profilen, slik den foreslås, synliggjør i hovedsak fagtilbudet i teknologi og jus som allerede er samlet i ICTL LLM programmet. Sistnevnte har vekt på internasjonale studenter. Ved å samle fagene i et profil i MiR vil disse emnene få økt synlighet for studenter som ønsker en spesialisering innenfor dette området som har stor praksisrelevans.

Nærmere om betydning for internasjonale programmer: Emnene som søkes fornyet har stor betydning for ICTL LLM programmet. Fire av disse emnene er obligatoriske fag i LLMen og valgfag i MiR. Totalt består ICTL LLM programmet av 6 fag, og studentene kan velge to valgfag. I den forbindelse er både Programming for lawyers og Legal Technology anbefalte valgfag. Begge fagene kunne ha vært obligatoriske fag, men LLM programmet har valgt å ha de som "bare" anbefalte valg, fordi begge fagene forutsetter at studentene er åpne for å arbeide med programmering. Dette er veldig tydelig for programmering for jurister, som er et rent programmeringsfag, men også Legal Technology faget er mye mer teknologi enn rettsdogmatikk. Erfaringer med å ha Legal Technology som obligatorisk fag (frem til 2021) viste at noen studenter ønsker å arbeide rettsdogmatisk, fremfor med metoder fra informatikk. Disse studentene får derfor muligheten til å velge rettsdogmatiske fag om de ønsker det. Utfordringen har hittil vært at Fakultetet ikke har tilbudt flere rettsdogmatiske emner med fokus på rett og teknologi på engelsk. Dette er delvis et resultat fra forrige valgmeneprosess, da emnet Intellectual Property in the Information Society, et fag med immaterialrettslig innslag (og stor betydning for LLM programmet) ble kuttet. Emnene som inngår i ICTL LLM programmet er oppdaterte og fornyes i lys av rettsutviklingen, som går meget fort på området. Et eksempel er måten EUs Digital Services Act har blitt en del av undervisningen i Internet Governance, allerede før vedtakelsen i høst 2022.

Behovet for det nye faget Data Law er forankret i vekten nyere lovgivning har lagt på området (ikke minst med de vedtatte EU lovene Digital Markets Act og Data Governance Act, samt forslaget om EU Data Act). Forslaget er koordinert med både denne komiteen og komiteen Marked, innovasjon og konkurranse. Forslaget om å opprette Data law er det eneste blant alle nye forslagene som har identifisert et konkret fag som det skal erstatte (JUS 5505 Empiriske metoder for jurister). Data Law skal ha den samme pedagogiske tilnærming og eksamensform som i JUS 5505, og det foreslås at det nye emnet erstatter JUS5505. Både JUS5505 og det nye faget Data law har fokus på data, men forskjellen ligger i tilnærmingen. Mens JUS5505 var fokusert på data som inngår i empiriske metoder, velger data law en mer rettdogmatisk tilnærming.

De foreslåtte emnene har stor samfunnsmessig betydning. Dette ble bl.a fremhevet i JUREVAL rapporten, der det særskilt ble fremhevet at cybersikkerhet bør prioriteres. Det er tydelig at arbeidslivet har et stort behov for kompetanse bla innenfor cybersikkerhet og personvern, og kandidatene med spesialisering innenfor disse fagene er ettertraktet. Flere av emnene er strategisk viktige for fakultetet da de inngår i bestemte fakultets- eller forskningssatsinger (som Cell og VIROS). Fagtilbudet i jus og teknologi er også spesielt viktig da dette perspektivet i dag er nokså fraværende i de obligatoriske fagene på studiet, til tross for betydelig samfunnsrelevans.

Tobias Mahler (leder)
Dag Wiese Schartum
Kristin Bergtora Sandvik

Profilen Konflikthåndtering og prosess, tvist og straff

Beskrivelse av profilen

Store deler av jusstudiet er viet regler knyttet til rettigheter og plikter. For at disse rettighetene og pliktene skal ha noen verdi, må de kunne håndheves eller på annen måte sørges for beskyttelse av. Profilen *Konflikthåndtering og prosess, tvist og straff* er vinklet mot nettopp denne typen spørsmål, og retter søkelyset mot ulike sider av disse prosessene.

Profilen omfatter behandling og håndheving av både sivilrettslige og strafferettslige spørsmål, og langs disse to aksene finnes det fag som hver for seg er ganske ulike. Langs den sivilprosessuelle aksene finner man fag som knytter seg til alternativ tvisteløsning, herunder konflikthåndtering og forhandlinger, voldgift og internasjonal privatrett. Langs den straffeprosessuelle aksene finner man fag som politi- og påtalerett og valgfagene fra kriminologi. Det er fullt mulig for studentene å velge en samling valgfag fra profilen som retter seg klart i én av retningene.

Behandling og håndheving av både sivile og strafferettslige saker er et håndverk som må læres, og mange fag i profilen har et preg av «law in action». Gjennom fagene forhandlinger, konflikthåndtering, prosedyre, domsanalyse og domsskriving og prosedyrekonkurranse får studentene prøvd seg i praksis, og får gjennom dette en forsmak på hva arbeidslivet kan by på.

Følgende søknader ble i arbeidet lagt til profilen:

Emner i MiR:

- 1 JUS5070/JUR1070 Forhandlinger (Sverre Blandhol)
- 2 JUS5501 Rettslig bevisteori (Anders Løvlie)
- 3 JUS5504/JUR1504 Konflikthåndtering (Sverre Blandhol)
- 4 JUS5506 Politi- og påtalerett (Synnøve Ugelvik)
- 5 JUS5280/JUR1280 Internasjonal privatrett (Giuditta Cordero Moss)
- 6 JUS5061 Domsanalyse og domsskriving (Jørn Øyrehagen Sunde)
- 7 JUS5040 Moot Court (Maria Astrup Hjort)
- 8 JUS5041 Prosedyre (Maria Astrup Hjort)
- 9 JUS5912 Legal Writing and Oral Advocacy in International Law (Gentian Zyberi)
- 10 JUSxxxx Nordisk kommersiell voldgift (Amund Bjøranger Tørum)
- 11 JUSxxxx Økonomisk kriminalitet (Johan Boucht)

Emner på andre studieprogram:

- 12 KRIM4919 Politi, makt og samfunn (Helene Oppen Ingebrigtsen Gundhus)
- 13 KRIM1500 Lovbrudd, lovbrøtere og ofre (Heidi Mork Lomell)
- 14 KRIM4961 Kriminalitetsforebygging (Heidi Mork Lomell og Helene Oppen Ingebrigtsen Gundhus)
- 15 PSY4315 Rettspsykologi (Timothy John Brennen og Ulf Stridbeck)

Samtlige eksisterende emner som hører til profilen Konflikthåndtering og prosess, tvist og straff ble søkt videreført. I tillegg kom det inn forslag til to nye emner, nemlig Nordisk kommersiell voldgift og Økonomisk kriminalitet.

Profilkomiteens forslag

JUR1070/JUS5070 Forhandlinger, JUR1504/JUS5504 Konflikthåndtering, JUR1280/JUS5280 Internasjonal privatrett, JUS5506 Politi- og påtalerett og JUS5501 Rettslig bevisteori fremstår alle som veldrevne fag med aktualitet og god studentoppslutning.

JUS5061 Domsanalyse og domsskriving har bare vært prøvd ett semester, og da med bare 7 studenter. Det er imidlertid svært positive tilbakemeldinger på faget, og det forventes flere deltakere når emnet avholdes våren 2023. Emnet er et samarbeidsprosjekt mellom Oslo og Bergen og også del av fakultetets satsing på klarspråk.

JUS5041 Prosedyre er en videreføring av emnet JUS5041 Prosedyrekonkurranse, men med revitalisering av innhold. Ideen er å ha en litt bredere tilnærming til temaet prosedyre, og dermed kunne møte studentenes ønske om et prosedyrerettet valgemenne. Faget inngår som en del av fakultetets satsing på prosedyre og muntlige ferdigheter, og er nytenkende både vedrørende undervisningsopplegg og vurderingsform.

Basert på søknadene ønsker profilkomiteen å videreføre de eksisterende valgemenene i profilen, med ett unntak. JUS5040 Moot Court og JUS5912 Legal Writing and Oral Advocacy in International Law foreslås sammenslått. De to fagene har overlappende tema og vi tror fagene vil komme styrket ut av en sammenslåing. Det reviderte emnet JUS5040 Moot Court vil ha undervisning som overlapper med undervisning på JUS5912, og lærebok som ansvarlig faglærer på JUS5912 utarbeider, vil passe fint inn det reviderte emnet.

Det foreslåtte emnet Nordisk kommersiell voldgift ønsker å være en mer systematisk satsing på voldgift som en stadig viktigere tvisteløsningsmekanisme i kommersielle kontrakter og internasjonale kontrakter. Rett nok er det ingen eksisterende emner som har den nordiske innfallsvinkelen, men voldgift behandles både i JUR1280/JUS5280 Internasjonal privatrett, JUR1230/JUS5230 International Commercial Law og JUS5851 International Investment Law. I International Commercial Law utgjør voldgift ca. 1/3 av emnet. Fagene er veletablerte med egne lærebøker og med god oppslutning fra studentene. Det kan godt være at emnet Nordisk kommersiell voldgift kunne fungert som et supplement til de etablerte emnene, men av hensyn til å ikke la porteføljen ese ut, mener profilkomiteen at emnet bør samordnes med de andre emnene.

Det andre foreslåtte emnet, Økonomisk kriminalitet, kunne vært med på å styrke et fagområde som enn så lenge ikke er representert i valgemenporteføljen. Imidlertid vil ansvarlig faglærer, Johan Boucht, flytte over til BI fra og med høsten 2023 – samme semester som den nye valgemenporteføljen etableres. Alf Petter Høgberg har sagt seg villig til å tre inn i rollen som ansvarlig faglærer. Et helt nytt valgemenne trenger imidlertid ikke bare noen som kan holde emnet flytende, men en med initiativ og lyst til å få emnet opp og stå og skape en helhetlig ramme for faget. I søknaden er rammene for emnet svakt angitt, og det kreves dermed ytterligere av den som eventuelt skulle overtatt ansvaret for emnet. Når det er lagt opp til at forelesere vil variere fra tema til tema og relevant pensum for hver forelesning angis av respektive foreleser, får vi inntrykk av at det i liten grad er noen som har tenkt til å ta ansvar for helheten i emnet. Slik vi ser det, trenger emnet noen fastere rammer og mer retningsgivende rammer. Komiteen innstiller derfor på at faget ikke opprettes.

Samlet gir dette følgende portefølje:

Emner i MiR:

- 1 JUS5070/JUR1070 Forhandlinger (Sverre Blandhol)
- 2 JUS5501 Rettslig bevisteori (Anders Løvlie)
- 3 JUS5504/JUR1504 Konflikthåndtering (Sverre Blandhol)
- 4 JUS5506 Politi- og påtalerett (Synnøve Ugelvik)
- 5 JUS5280/JUR1280 Internasjonal privatrett (Giuditta Cordero-Moss)
- 6 JUS5061 Domsanalyse og domsskriving (Jørn Øyrehagen Sunde)
- 7 JUS5040 Moot Court (Maria Astrup Hjort)
- 8 JUS5041 Prosedyre (Maria Astrup Hjort)

Emner på andre
studieprogram:

- 12 KRIM4919 Politi, makt og samfunn (Helene Oppen Ingebrigtsen Gundhus)
- 13 KRIM1500 Lovbrudd, lovbrytere og ofre (Heidi Mork Lomell)
KRIM4961 Kriminalitetsforebygging (Heidi Mork Lomell og Helene Oppen)
- 14 Ingebrigtsen Gundhus)
- 15 PSY4315 Rettspsykologi (Timothy John Brennen og Ulf Stridbeck)

Om arbeidet i profilkomiteen

Innstillingskomiteen for denne profilen har vært ledet av Maria Astrup Hjort (IOR), og har ellers bestått av Sverre Blandhol (IOR), Giuditta Cordero-Moss (IfP), Katja Franko (IKRS) og Synnøve Ugelvik (IOR). Vi har hatt ett møte, og flere lengre e-postutvekslinger. Leder av komiteen har vært i kontakt med ansvarlige faglærere i valgemner der det foreslås forandringer og justeringer.

Marked, innovasjon og konkurranse (MIK)

Beskrivelse av profilen

Profilen omhandler sentralt rammeverk for økonomiske aktørers markedsbetingelser, herunder regler som skal stimulere til (bærekraftig) innovasjon. Uttrykket 'økonomiske aktører' benyttes her i vid forstand, og omfatter også fysiske personer som f.eks. arbeidstakere. Profilen omfatter immaterialrettighetene og andre typer rettigheter knyttet til kunnskap og informasjon, konkurransereglene som skal tilrettelegge for konkurransen i markedet, og regelverk som setter rammer for det offentliges markedsdeltakelse. Eksempler er bestemmelsene om offentlige anskaffelser, regler om fri bevegelighet og statsstøttereglene. Profilen har en klar side til regulering av ny teknologi, og omfatter fag om dette, samt regulering av internasjonal handel og kommersiell virksomhet.

Følgende søknader ble i fase 2 koblet til profilen med tanke på profilkomiteenes mandat og forslag:

Eksisterende emner:

- JUR1285 Innføring i markedsførings-, konkurranse- og immaterialrett (Ole-Andreas Rognstad)
- JUS5940 Offentlige anskaffelser (Finn Arnesen)
- JUR1820/JUS 5820 Patent- og varemerkerett Inger B. Ørstavik)
- JUS5810 Opphavsrett (Harald Irgens-Jensen og Ole-Andreas Rognstad)
- JUR1310/JUS5310 EU Competition Law (Erling Hjelmeng og Eirik Østerud)
- JUR1440/JUS5440 EU External Relations (Christophe Hillion)
- JUR1511/JUS5511 Arbeidsrett (ind.) (Marianne Jenum Hotvedt)
- JUR1512/JUS5512 Arbeidsrett (koll.) (Johann Mulder)

Nye emner:

- Europarett: Fri bevegelighet og arbeidsrett (Johann Mulder)

Profilkomiteens sammensetning, mandat og arbeid

Profilkomiteen for Marked Innovasjon Konkurranse har bestått av Ole-Andreas Rognstad (IfP, leder), Inger B. Ørstavik (IfP), Finn Arnesen (NIFS), Erling Hjelmeng (IfP) og Johann Mulder (IfP). Komiteen har møttes til sammen tre ganger, og det har ellers vært uformelle samtaler mellom komitemedlemmene.

I henhold til mandatet utarbeidet av studiedekanen datert 29.09.22 har profilkomiteen diskutert emnesøknadene for ovenstående emner i lys av kriteriene i Bekkedalrapporten, mulig samordningspotensiale for ovenstående emner og emner der det faglige innholdet overlapper eller er nært beslektet, hvilke emner som bør foreslås i profilen, og hvilke av disse emnene som anses nødvendige eller helt sentrale for profilen.

I tillegg har komiteen, utenfor mandatet, diskutert om profilfagene bør gå samme semester eller ulikt semester, og om det bør være noen strategi for det. Det ble ikke truffet noen konklusjon i spørsmålet, men komiteen reiser spørsmålet til nærmere vurdering i den videre prosessen.

Under diskusjonen av profilfag ble det reist spørsmål om tilknytningen mellom profilen og følgende fag som ikke ble koblet på profilen i første runde:

- JUS5850 International Trade Law (Ole Kristian Fauchald)
- JUS5851 International Investment Law & Arbitration (Malcolm Langford)

Som følge av dette ble det gjort avtale med ansvarlig for komiteen Folkerettslige plikter og strukturer, der fagene var plassert først, om at MIK også vurderer disse fagene. Leder av profilgruppen har derfor hatt samtale med fagansvarlige for disse fagene. Lederen har også hatt samtaler med fagansvarlig for faget EU External Relations. De øvrige fagene har direkte eller indirekte vært representert i profilkomiteen, og det har ikke vært nødvendig med samtaler der.

Spørsmål om prioritering, overlapping og samordning av fag mv.

Komiteen vurderer alle søknadene som opprinnelig ble 'tildelt' gruppen som velbegrunnede ut fra kriteriene i Bekkedal-rapporten. I hovedsak har de eksisterende emnene hatt fra godt til meget godt studenttilfang, de er viktige for én eller flere fagprofiler og av samfunnsmessige hensyn. Ikke minst er emnene i fagprofilen viktige for fakultetets satsing på EU- og EØS-rett idet samtlige fag har betydelige EU- og EØS-rettslige innslag ved at de utgjør sentrale komponenter i EUs indre marked. De har av samme grunn også stor betydning for metodeundervisningen i jusstudiet, idet mange av disse fagene, i til dels langt større utstrekning enn flere av de obligatoriske fagene i rettsstudiet, trener studentene i aktivt å bruke EU- og EØS-rettslige kilder. Det avspeiles også i masterskrivingen på rettsstudiet der stort sett alle oppgaver som skrives innenfor profilemnene har utbredt EU- og EØS-rettslig kildetilfang og innretning. Fagene vurderes også som veldrevne, både undervisningsmessig og på annen måte.

Særskilte merknader må gis til **JUR1285 Innføring i markeds-, konkurranse og immaterialrett**. Dette faget ble opprettet som et rent bacheloremne ved innføringen av den forrige profilordningen i 2012 for å gi et 'inngangsfag' til profilen på bachelornivå. Faget er et oversiktsfag, og kan på den måten se ut til å overlappe med noen av de andre fagene, særlig EU Competition Law, Patent- og varemerkerett og Opphavsrett. Meningen med faget har imidlertid vært å gi en innføring i fagfelt som er sentrale for profilen, og som henger sammen på til dels ikke helt åpenbare måter, og også gi litt annen type kunnskap enn det vi vanligvis gir i jussfagene. Faget har også vært utpreget praktisk rettet, med et annerledes undervisningsopplegg, der innlæringen skjer gjennom en praktisk 'case' som følges gjennom hele semesteret. Et sentralt poeng har vært å introdusere studentene for 'rådgivnings- og konfliktsforebyggingsperspektiver' snarere enn konfliktsløsningsperspektivet som er det vanlige som anlegges i juridiske fag. I tillegg har det siden oppstarten vært et obligatorisk element i dette faget, i form av en prosedyreøvelse, der studentene skriver stevning og tilsvær og prosederer en sak over en dobbelttime.

På grunn av dette fagets spesielle karakter, og dets formål som 'inngangsportal' til profilen, har faget, som få andre fag, gått hvert semester siden oppstarten. Begrunnelsen for det har vært ønsket om at faget skal fungere som en inngang til profilfagene. Det ville ikke fungere på samme måte dersom det bare ble tilbudt annet hvert semester, idet mange studenter på tredjeåret da ikke ville få mulighet for å få denne 'inngangen' fordi de tar andre semester på tredjeåret enten vår eller høst. Ønsket om å kunne tilby valgfag for alle studenter gjelder

naturligvis for alle fag, men det er ingen andre fag ved fakultetet – verken eksisterende eller foreslåtte – som har den samme innretningen som et rent bacheloremne som gir en oversikt over sentrale fag i og en innføring til en fagprofil. Emnet, og det forhold at det har vært gitt hvert semester, har utvilsomt vært en viktig faktor for at MIK-profilen har vært den mest vellykkede blant dagens profilordninger. Ønsket om å opprettholde faget som ‘inngangsfag’ til profilen, er grunnen til at det er foreslått videreført hvert semester også i fortsettelsen. Profilkomiteen støtter dette, men aksepterer en annen beslutning i fall løsningen ikke lar seg opprettholde innenfor dagens rammer. Profilkomiteen mener like fullt at det ikke er overlapp med andre fag på grunn av dets innretning og at det er viktig for profilen at emnet videreføres.

Profilkomiteen har som nevnt diskutert fagene **JUS5550** *International Trade Law* og **JUS5551** *International Investment Law & Arbitration* med tanke på at de begge har en naturlig tilknytning til marked, innovasjon og konkurranse, og i motsetning til øvrige fag i profilen dekker det globale perspektivet. På grunn av emnenes tematiske tilknytning til hverandre, og relativt lave studenttall (rundt 25), har mulig sammenslåing vært diskutert med faglærerne. Det har imidlertid fra begge hold, og etter profilkomiteens oppfatning med rette, vært påpekt at henholdsvis internasjonal handelsrett (WTO) og internasjonal investeringsrett (investeringsavtaler) omhandler helt ulike systemer, slik at et sammenslått fag ville utvilsomt få en annen karakter. Det kan nok også være større potensial for andre synergier, f.eks. mellom investeringsrett, internasjonal kommersiell rett og finansmarkedsrett, men profilkomiteen nøyer seg med å peke på dette. Begge fagene anses som relevante for profilen – faget *International Trade Law* i særdeleshet.

Det må også rettes noen merknader til faget **JUR1310/JUS5440** *EU External Relations*. Dette faget er relativt nyopprettet, og ble opprettet på bakgrunn av at fagansvarlig (Christophe Hillion) ble ansatt for å drive frem fagkompetanse nettopp om forholdet til EUs «tredjestater» og EØS-avtalens status i den forbindelse. Som det fremgår nedenfor anser ikke profilkomiteen dette faget som sentralt for profilen, idet det er mer generelt rettet mot forholdet til tredjestater og slik sett omhandler langt mer enn markedsregler. Ettersom faget er helt nystartet mener komiteen i alle fall at det ikke bør gjøres noen endringer dette faget nå, og det gir viktige dimensjoner til Norges og andre staters forhold til EU som inntil nylig har manglet i studiet.

En konsekvens av opprettelsen av *EU External Relations*-faget, slik situasjonen har vært, var at det skjedde på bekostning av emnet *EU Substantive Law*, som slik det var lagt opp tidligere overlappet noe bl.a. med det obligatoriske faget «EØS-rett» på JUS2211. Profilkomiteen vil imidlertid påpeke at dette har hatt den uheldige konsekvens at fakultetet nå mangler et fordypningsfag i reglene om det indre markedet som bl.a. bygger videre på det studentene i master i rettsvitenskap har lært om dette i den obligatoriske del av studiet. Det foreslåtte faget *Europarett: Fri bevegelse og arbeidsrett* vil kunne avhjelpe dette, men det kan diskuteres om faget kan utvides noe til å omfatte mer enn arbeidsrett, f.eks. fri bevegelse av personer og tjenester mer generelt. Profilkomiteen har sett på muligheter for å koble det med andre eksisterende fag, men har ikke sett umiddelbare løsninger. Det bør imidlertid vurderes videre i fase 3. I denne sammenhengen understrekes viktigheten av å få opp et fag som omfatter substansiell EU-/EØS-rett i lys også av NAV-skandalen og fakultetets følgende satsinger på europarett.

Profilportefølje

De forskjellige 'pilarene' i MIK-profilen er i dag litt ulikt dekket opp i de eksisterende fagene. Pilaren 'marked' er i dag i første rekke representert ved JUS5940 *Offentlig anskaffelser*, mens det nedlagte (omgjorte) *EU Substantive law* var det tidligere. I tillegg har også JUS5630 *Privacy and Data Protection* vært profilemne under synsvinkelen at faget omhandler reglene om fri bevegelse av persondata. Faget 5560 *International Trade Law* har etter dagens ordning vært ansett som et støttefag, men dekker den globale delen av markedspilaren godt. Noe tilsvarende gjelder 5551 *International Investment Law & Arbitration*, selv om forslaget her har en litt annen innretning. Pilaren 'innovasjon' er dekket av JUR1820/JUS5820 *Patent- og varemerkerett* og JUS5810 *Opphavsrett* og 'konkurranse' av JUR1330/JUS 5330 *EU Competition Law*. Det før nevnte bachelor/innføringsemnet JUR1285 dekker for så vidt alle pilarene, men med vekt på de to sistnevnte. Av de nye forslagene dekker Fri bevegelse og arbeidsrett særlig markedspilaren mens Data Law, som er omtalt av profilkomiteen for Jus og teknologi, men som er foreslått i samarbeid med MIK-profilen, dekker alle pilarene i profilen. De nevnte fagene kan utgjøre kjernefag i den nye profilen.

De eksisterende fagene JUR1511/JUS5511 *Arbeidsrett (ind.)* og JUR1512/JUS5512 *Arbeidsrett (koll.)* Arbeidsrett har nær nok tilknytning til MIK-profilen til å inngå i den, selv om de også omfattes av andre profiler. Det tilsvarende gjelder JUS5880 *Financial Market Law*, JUS5230 *International Commercial Law*, det foreslåtte Transaksjonsrett og JoT fagene JUS5680 Internet Governance og 5690 Robot Regulation, og det nye faget om økonomisk bærekraft som foreslås.

Vi foreslår etter dette at MIK-profilen inneholder følgende kjernefag:

1. JUR1285 Innføring til markeds-, konkurranse og immaterialrett (Ole-Andreas Rognstad)
2. JUR 1310/JUS5310 EU Competition Law (Erling Hjelmeng og Eirik Østerud)
3. JUR 5820/JUS5820 Patent- og varemerkerett (Inger B. Ørstavik)
4. JUS5810 Opphavsrett (Harald Irgens-Jensen og Ole-Andreas Rognstad)
5. JUR5940 Offentlige anskaffelser (Finn Arnesen)
6. JUS5550 International Trade Law (Ole Kristian Fauchald)
7. Nytt: Europarett: Fri bevegelse og arbeidsrett (evt. noe utvidet) (Johann Mulder)
8. Nytt: Data Law (Inger B. Ørstavik)

Fag med nær tilknytning til profilen, og som ikke har annen hovedprofil

9. JUR1511/JUS5511 Arbeidsrett (ind. del) (Marianne Jenum Hotvedt)
10. JUR1512/JUS5512 Arbeidsrett (koll. del) (Johann Mulder)
11. JUS5551 International Investment Law & Arbitration (Malcolm Langford)

Fag med primært tilknytning til andre profiler, men som naturlig kan inngå i MIK-profilen

12. JUS5660 Privacy and Data Protection (Lee Bygrave)
13. JUS 5680 Internet Governance (Tobias Mahler)
14. JUS5690 Robot Regulation (Tobias Mahler)
15. JUS5880 Financial Market Law (Trude Myklebust)
16. JUS5230 International Commercial Law (Giuditta Cordero-Moss)
17. Nytt: Transaksjonsrett (Margrethe Christoffersen og Erik Østerud)

18. Nytt: Economic Sustainability Law (Beate Sjøfjell)

På vegne av profilkomiteen for Marked Innovasjon Konkurransen

Ole-Andreas Rognstad (leder)

31.10.2022

Innstilling frå profilen i Ressursforvaltning, bærekraft og miljø.

Medlemmane i komiteen:

- Katrine Broch Hauge (leiar)
- Christina Voigt
- Geir Stenseth
- Ivar Alvik
- Sigrid Stokstad

Alle av komiteens medlemmar har søkt om vidareføring eller oppretting av nye fag for neste valemneperiode. Med unntak av faget Kommunalrett som Sigrid Stokstad har søkt om å vidareføre/ta opp att undervisning i, har søknadene blitt handsama i vår komite. Dette gjer at det naturleg nok kan reisast habilitetsspørsmål ved arbeidet. Denne organiseringa av arbeidet vart valt medvite nettopp fordi ein ville prioritere dei faglege tilnærmingane i denne runden, og det er også søkt gjennomført frå vår side.

Forslag til samordning som vil redusere tal fag i porteføljen.

Komiteen vil foreslå at faga Maritime Law: Contracts og Maritime Law: Liability blir slått saman. Dette nye faget som ikkje vil vere ulikt det gamle sjørettsfaget, tilrår vi at kan ligge i denne profilen. Forslaget er nemnt for fagansvarleg Trond Solvang. Han stiller seg ikkje avvisande til forslaget.

I tråd med skissa som vart sendt inn da profilen vart bestemt vidareført, og innkomne søkander tilrår vi at profilen minst inneheld desse faga.

- Bygge- og entrepriserett ved Herman Bruserud
- Energy Law ved Catherine Banet
- International Climate Change Law ved Christina Voigt
- Ekspropriasjonsrett: med ny justert tittel “Eiendomsrett og ekspropriasjon” ved Geir Stenseth
- International Environmental Law and Sustainability (justert tittel) ved Christina Voigt
- Maritime law (nytt samanslått) ved Trond Solvang
- Konesesjonsrett (nytt) ved Ivar Alvik
- Arealforvaltning og miljø: plan- og bygningsrett (nytt) ved Katrine Broch Hauge (med Stokstad og Stenseth)
- Tilvirkingskontrakter ved Ivar Alvik

Fag som er vurdert av andre komitear:I tillegg til faga i lista over som kjem frå søknader som komiteen har vurdert, bør også faga Kommunalrett og Offentlige anskaffelser høyre heime i denne profilen. Vi meiner profilen er tjent med at desse faga inngår i samanhengen her, på like line med i andre profilar. Ei slik tilnærming vil støtte funksjonen profilane kan ha med å få ei viss fordjuping, samtidig som ein framleis held på breidde-tilnærminga i utdanningsløpet.

Circular Economy Law – Sustainability Law

I første omgang, da komiteen gjorde vurderingsarbeidet, var faget Circular Economy søkt oppretta av Beate Sjøfjell. Med føresetnaden om at ein ikkje kunne rekne med mange nye fag i kvar portefølje var det for det første naturleg å vurdere faget særleg opp mot dei to andre nye faga som var foreslått: Arealforvaltning og Konesesjonsrett. Etter vurderinga til komiteen har begge desse faga ei breiare tilnærming og utgjer per i dag meir allmenne spørsmål i ressursforvaltninga, enn eit fag som aleine tek opp sirkulærøkonomiske tilnærmingar. Vår primære tilnærming har derfor vore å sjå på korleis porteføljen elles kunne ivareta omsynet til sirkulær økonomi gjennom å integrere dette i relevante fag. Konkret har det kome forslag om å synleggjere perspektivet i relevante deler av Arealforvaltningsretten og Kommunalretten. Også andre fag i porteføljen kan være godt eigna til å ta opp tematikken innanfor dei respektive faglege rammene. Mellom anna tek faget International Environmental Law allereie opp tematikken rundt plastavfall. Ei anna utfordring med søknaden var at den var heller lite konkret på kva juridiske spørsmål som ville bli teke opp som del av denne tilnærminga. Komiteleiar gjennomførte eit digitalt møte den 3.10.22 med Beate Sjøfjell for å drøfte og orientere om denne tilnærminga med integrasjon i andre fag. Sjøfjell verdsette tilnærminga, men var klar på at dette ikkje var tilfredsstillande for å realisere hennar ambisjonar med faget. Etter vurderinga av søknadene har det no i staden i dialog med søkar (Beate Sjøfjell), studiedekanen og leiar av profilkomiteen for Forretningsjuss, Margrethe Buskerud Christoffersen vorte semje om at Beate Sjøfjell fremjar ein søknad om Sustainability Law som så blir vurdert for å gå inn i denne profilen. Ein slik søknad vart sendt inn den 26. oktober. Etter klargjering mellom søkar og studiedekanen den 28. oktober om at søknaden (med justert namn på faget) vil bli opprethalden er også denne søknaden no drøfta av komiteen. Komiteen vil også peike på at bærekraftskonseptet allereie er godt forankra i fleire av dei eksisterande faga.

Søknader som er vurdert og tilrådd teke inn i profilen – og kort om tilhøvet til Bekkedalskriteria

Komiteen har vurdert alle dei innkomne søknadene i lys av Bekkedals-kriteria. Søknadene som vi tilrår vidareført er alle i godt samsvar med dei allmenne Bekkedals-kriteria m.h.t gjennomføringsevne, realisme og tilgang på fagpersonar. For dei nye faga er naturleg nok tal studentar vanskeleg å vurdere meir eksplisitt både for søkarane og komiteen, men faga er etter vår vurdering egna til å vekke interesse hjå studentane. Dei internasjonale klima-, og miljøfaga, og energifaget inngår alle i internasjonale grader, og er foreslått vidareført. Komiteen ser dermed ikkje grunn til å kome med ytterlegare kommentarar om dette.

Forslaget om slå saman dei sjørettslege faga kan påverka samansetjinga i LLM'en Maritime Law. Denne endringa bør dermed fylgjast særleg opp med ansvarlege for dette programmet.

Fleire av faga er særleg viktige for forskningssatsingar ved fakultetet. Både energi- og konsesjonsrettsfaget er viktige formidlingsarenaer for fleire pågåande prosjekt inkludert deltaking i to FME'ar for fornybar energi (havvind og hydrogen). NIFS har dessutan over fleire år vore vertskap for eit stort havbruksprosjekt som konsesjonsrettsfaget vil dra nytte av. Dette faget vil også bygge på mange års forskning på NIFS innfor områda petroleums- og energirett, og vil bidra til å bringe vidare kunnskap frå desse godt etablerte og avanserte konsesjonssystema til andre område som havbruk og vindkraft på land og til havs. Ekspropriasjonsrettsfaget er på same måte særleg viktig for eit stort forskingsprosjekt om ekspropriasjonsrett, finansiert av veg- og energistyresmaktene. Faget er dessutan eit praktisk viktig emne som vedkjem mange sektorar, offentlege aktørar og ikkje minst rettstryggleiken til private individ. På same måte er Arealforvaltningsfaget ein viktig formidlingsarena for gjennomført og pågåande forskning. Alle faga vi innstiller til å inngå i profilen er i tråd med intensjonen med opprettinga av denne. Faga er etter vår vurdering dessutan sentrale brikker for å løyse dei store samfunnsutfordringane Noreg og verda står over gjennom natur- og klimakrisa. For Noreg er det ikkje minst viktig at universitetet som uavhengig aktør kan tilby undervisning på rettsområde som er særleg viktige for forvaltninga av verdfulle naturressursar.

Frå mandatet til profilkomiteane av 29. september tek vi inn kva innstillinga er forventa å innehalde:

«-a) Hvilke emner som foreslås i profilen med en kortfattet begrunnelse

-b) Hvilke av disse emnene som anses nødvendige eller helt sentrale for profilen med en kortfattet begrunnelse

- c) Hvilke emner som kun inngår i denne profilen og hvilke som også inngår i andre profiler (dette koordineres i arbeidsgruppen)»

Innstillinga skjer på bakgrunn av at dei ulike søknadene er vurdert etter Bekkedals-kriteria og intensjonane i profilen. Vi minner om at ei overordna målsetjing med denne profilen er å gi studentane moglegheit til å sjå regulering av næringsverksemd, både gjennom offentlegrettsleg styring, tilhøyrande kontraktstypar og miljøregulering i samanheng. Vi meiner strukturen kan gi studentane ein framtidsretta og etterspurt kompetanse. På denne måten nærmar vi oss dagsaktuelle spørsmål både gjennom ulike, men tydelege juridisk faglege tilnærmingar, og legg samtidig til rette for at studentane kan møte arbeidslivet med auka forståing for rettslege samanhengar innanfor særleg viktige sektorar i Noreg.

Gjennom profilen vil det i tillegg vere mogleg å fordjupe seg anten innanfor gruppa med dei meir klassiske miljøfaga eller gruppa med næringsfag. Det vil også kunne skapast interessante fagsamansetjingar for eksempel særleg eigna for bygg- og eigdomsbransjen gjennom å

kombinere Arealforvaltning og miljø: plan- og bygningsrett (nytt), Bygge- og entrepriserett og Ekspropriasjonsrett. Andre kan ynskjer å rette studiane meir mot fag særleg relevante for energibransjen og kan kombinere fag som Energy Law, Tilvirkningskontrakter og Konesesjonsrett.

Vi minner også om at det i dag heller ikkje er slik at fag som for eksempel Konesesjonsrett, Enterpriserett eller Tilvirkningskontrakter *ikkje* tek opp juridiske element som er viktige også i eit miljøperspektiv. Til dømes vil spørsmål om korleis dei ulike konsesjonssystema kan nyttast til å ivareta utvalde miljøomsyn, og korleis konsesjonssystemet verkar saman med miljøreguleringar vere viktige innafor dei ulike sektorreguleringane. Liknande spørsmål er også aktuelle i kontraktsrettsfaga, men her gjerne som spørsmål om mekanismar for prosjektstyring og plassering av ansvar og risiko mellom kontraktspartane og nedover i kontraktskjeda.

I gjennomgangen av faga nedanfor vil vi ta omsyn til punkt a og b i ei samla framstilling.

a) Eksisterande fag som vi foreslår vidareført med enkelte justeringar:

- b) Bygge- og entrepriserett
- c) Energy Law
- d) International Climate Change Law
- e) Ekspropriasjonsrett: med ny justert tittel “Eiendomsrett og ekspropriasjon”
- f) International Environmental Law and Sustainability (justert tittel)
- g) Tilvirkningskontrakter

Bygge- og entrepriserett er eit stort valgfag ved fakultetet i dag, og er søkt vidareført. Vi vurderer det slik at det å ha med eit så grunnleggjande fag for industri-,bygg- og anleggsektoren er eit sentralt element i profilen slik den er tenkt bygt opp frå komiteen si side. Etter vår vurdering vil dessutan faget ha stor nytte av at det blir oppretta ein profil som gjer at ein tydelegare får fram for studentane kva samanhengar bygge- og entrepriseretten inngår i. Faget er svært praktisk, og vedkjem altså mange aktørar og store prosjekt. Særleg samspelet med arealforvaltningsretten blir viktig i den nye profilen.

Tilvirkningskontrakter er eit noko mindre fag enn Bygge- og entrepriserett, men bør også vidareførast. I dette faget inngår kontraktstypar som er særleg viktige for sektorar som petroleum-, havvind-, og havbruk. I vidareføring av faget vil særleg kontrakter for oppføring og transport i tilknytning til nye havvindanlegg bli framheva. Faget står derfor særleg godt til dei andre elementa i porteføljen, og det er ein stor samfunnsverdi at juridisk fakultet opprettheld og formidlar kompetanse til studentane på eit komplekst felt som dette.

Energy Law er eit sentralt fag i porteføljen, og bør vidareførast. Faget har dei siste åra blitt revidert for å ta opp rammevilkåra for utbygging og produksjon av fornybar energi i tillegg til dei rettslege rammevilkåra for petroleumsnæringa. Faget har av naturlege grunnar stor vekt på dei rettslege rammene som kjem frå EU på dette området, der reguleringsaktiviteten har vore særleg stor. Både revisjonen av faget, og det at faget no inngår i ein tydeleg fagleg samanheng er eigna til å styrke studenttilfanget ytterlegare.

International Climate Change Law er naturleg nok også eit sentralt fag i porteføljen. Grenseflata mot faget *Energy Law* er reindyrka ytterlegare med dei søknadene som er kome til profilkomiteen. Faget tek opp utvalgte og heilt sentrale klimarettlege spørsmål sett frå ein folkerettsleg ståstad. Sidan nettopp det internasjonale samarbeidet er ei avgjerande brikke i klimaarbeidet vurderer komiteen det som særleg viktig at faget blir vidareført.

International Environmental Law and Sustainability Vi foreslår å endre namnet for å synleggjere innhald og grensegang mot eit eventuelt nytt fag etter prosessen med Beate Sjøfjell. Faget er i dag eit populært og naturleg nok også eit sentralt fag i porteføljen. Faget tek opp viktige folkerettslege avtalar på miljøområdet. Bærekraftskonseptet er både eit startpunkt og ein raud traud i faget. Vidare tek faget tek opp sentrale spørsmål knytt til metode og kjelder på området for internasjonal miljørett i tillegg til å gå inn i fleire meir spesifikke rettsområde.

Ekspropriasjonsrett: med ny justert tittel “Eiendomsrett og ekspropriasjon”. Også faget ekspropriasjonsrett er søkt vidareført. Komiteen meiner faget er ein viktig del av det samla fagtilbodet for profilen. Faget har særleg nær tilknytning til faga arealforvaltningsrett og konsesjonsrett. Etter vår vurdering vil studentar som tek faget ekspropriasjonsrett i samanheng med eitt eller begge desse faga, truleg få eit betre utbytte enn det som har vore mogleg å oppnå slik tilbodet har vore dei siste åra. Faget gir meir inngåande kunnskap om kva funksjon eigedomsretten har i samfunnet, og kva særlege utfordringar som fylgjer med bruk av ekspropriasjonsinstituttet. Temaet urfolksinteresser og ekspropriasjonsinstituttet, både prosessuelt og materielt, vil etter dialog med profilkomiteen bli vektlagt i ny periode. Komiteen meiner også at vektlegging av prinsipielle sider ved eigedomsretten og urfolksspørsmål innanfor denne praktiske konteksten er eigna til å auka interessa hjå studentane for faget ytterlegare.

Nye fag:

Arealforvaltning og miljø: plan- og bygningsrett: Det er kome inn ein ny søknad om å opprette eit fag i arealforvaltningsrett. Dei sentrale elementa i faga er det som klassisk høyrer heime innanfor plan- og bygningsretten. I tillegg er det framheva at ein også ynskjer å ta opp arealforvaltning innanfor verneområde. I dag føregår det noko undervisning i plan- og bygningsrett på andre studieår som eitt av elementa i miljørettsfaget. Vidare vil faget både ta opp allmenne spørsmål og strukturar innanfor arealforvaltningsretten i tillegg til meir spesifikke tema som eksempelvis: arealforvaltning til sjøs, klimatilpassing og planlegging for energitiltak. Vi meiner det er av stor verdi om fakultetet kan tilby undervisning som opnar for ei viss fordjuping i emnet. Faget er praktisk viktig, er relevant for svært mange samfunnsaktørar frå offentlege organ, til store næringsaktørar, små og store kommunar, og ikkje minst ned til individnivå.

Konsesjonsrett: Søknaden dekker eit viktig rettsfelt i Noreg gjennom å ta opp dei regulatoriske rammeverka for særleg viktige ressursnæringar. Gjennom konsesjonssystema har regulering av næringane mange fellestrekk. Døme på aktuelle fellesspørsmål er; tilhøvet til miljø og tredjepartsinteresser, hensyn til likebehandling og konkurranse ved tildeling, trinnvise tillatelsesprosessar, høve til å stille vilkår, krav til konsekvensutgreiingar osv. Komiteen meiner faget har potensial til å utvikle seg til eit godt og svært praktisk fag som vil dekke behov for kompetanse på dette samansette rettsfeltet. Det kan leggjast til at god forståing for eksisterande konsesjonssystem ligg som ein føresetnad for å kunne setje stadig nye, og spesifikke reguleringar på for eksempel klimaområdet inn i ein praktisk samanheng.

Sustainable Business, Finance & Circular Economy (arbeidstitel): : Søknad innkomen 26.10, etter dialog mellom studiedekanen, Selskapsrettsprofilen v. Margrethe B. Christoffersen og Ressursprofilen v. Katrine B. Hauge.

Hovudtemaet for faget er oppgitt som å analysere og diskutere integrasjon av bærekraft i EU's forretningsrelaterte juss og politikk. Dette skal vidare skje på ein interdisiplinær måte gjennom kombinasjon av bærekraftsforskning og fleirnivå styring (komiteleiar si oversetjing). Faget har tre hovudpilarar; Company law and corporate governance, Financial market law and bank regulation og Circular economy. Alle dei tre elementa er kvar for seg omfattande emne med eksisterande og framveksande EU-regulering. Om faget skal fungere som eit introduksjonsemne er det særleg viktig at det blir gjort gode utval av spørsmål som blir presentert. Faget tek utan tvil opp dagsaktuelle og viktige spørsmål som nok høyrer heime i denne profilen. Vi deler fagansvarlige si oppfatning om at faget kan vere eigna til å gi kompetanse som er etterspurt i næringslivet. Overlappsspørsmål kan særleg oppstå for dei to første pilarane (Company law and corporate governance, og Financial market law), der ein har andre emne som går djupare inn i same tema. Sidan søknaden kom svært seint inn som fylgje av prosessen med å samordne søknader under ulike profilar osv., har ikkje komiteen hatt anledning til å forfølge dette vidare. Om faget blir oppretta vil det etter komiteens mening vere særleg viktig at intensjonen om at dette emnet skal tene som ein introduksjon og dermed (først og fremst) tilpassast BA-nivå blir fulgt opp i klargjering av emnet. Kanskje kan det for eksempel vere rom for å vere enno meir orientert mot rettskjelde og EU-metodiske spørsmål som karakteriserer rettsområdet, men dette er sjølv sagt fagansvarleg nærare til å vurdere. For den tredje pilaren Cirkular Economy er det nok mindre utfordringar mht overlapp, men vi vil oppmode fagansvarleg om å arbeide med ei god tilskjering av denne delen av faget som i dag spenner svært breitt. Under føresetnad av at faga i denne profilen elles blir ståande på bakgrunn av dei vurderingar som vart gjort i prosessen, vil vi tilrå at faget kan gå inn i porteføljen her.

Vår tilnærming til kva fag som både skal vere i vår profil og i andre komitear:

- **Fag som vil inngå i vår profil aleine:**
- Bygge- og entrepriserett ved Herman Bruserud
- Energy Law ved Catherine Banet

- International Climate Change Law ved Christina Voigt
- Ekspropriasjonsrett: med ny justert tittel “Eiendomsrett og ekspropriasjon” ved Geir Stenseth
- International Environmental Law and Sustainability ved Christina Voigt
- Maritime law (nytt samanslått) ved Trond Solvang
- Konsesjonsrett (nytt) ved Ivar Alvik
- Arealforvaltning og miljø: plan- og bygningsrett (nytt) ved Katrine Broch Hauge (med Stokstad og Stenseth)
- Tilvirkingskontrakter ved Ivar Alvik

Dersom kontraktsfaga også vil kome til å inngå i profilen om Selskap, finans og transaksjon vil vi akseptere dette. Det same gjeld om faget Corporate sustainability law skulle kome til å også høyre heime i vår profil. Vi meiner likevel at den beste løysinga er at desse faga aleine høyrer heime i hhv ressursprofilen og selskapsprofilen. Dette fordi ordninga no er så fleksibel med at det berre krevst tre fag for å oppnå profil, og at ein elles vil tilsløre noko av ideane bak dei ulike profilane. Både samanhengen mellom dei ulike kontraktsfaga (eitt obligasjonsfag ligg i selskapsprofilen, og resten i ressursprofilen), og plasseringa av kontraktsfaga bør vi likevel hugse på å synleggjere i vår omtale av profilane.

Faga Kommunalrett og Offentlege anskaffelser meiner vi likevel bør kunne høyre heime i fleire profilar. Kommunalretten er særleg godt eigna til å studere saman med Arealforvaltningsretten, men også fleire av dei andre faga i profilen for den som er interessert i rammene for offentlig styring. Offentlege anskaffelser som også naturleg høyrer heime i ein annan profil, er på den andre sida eit fag som i praksis er viktig for areal- og ressursforvaltning og for berekraftig forvaltning av samfunnets ressursar i det heile. Etter denne komiteens oppfatning er det mange spørsmål innanfor anskaffelsesretten som er særleg godt eigna for denne profilen. Eventuelle tilpassingar må eventuelt skje i samråd med fagansvarleg ved oppretting av faget.

INNSTILLING FRA PROFILKOMITEEN SELSKAP, FINANS OG TRANSAKSJON

1. Innledning

Profilkomiteens medlemmer

- Margrethe Buskerud Christoffersen (leder)
- Eirik Østerud
- Amund Bjøranger Tørum
- Anders Mikelsen

Komiteen er i brev fra studiedekanen 29. september 2022 gitt et mandat for videre arbeid med å avklare emnesammensetning i profilen. Det fremgår her at det skal gis en innstilling vedrørende emner som foreslås i profilen, herunder begrunnelse for foreslåtte fag og angivelse av hvilke som er nødvendige/sentrale og hvilke fag som også inngår i andre profiler.

Komiteens medlemmer har selv søkt om opprettelse av fag, både videreføring av eksisterende fag og nye fag. Dette reiser habilitetsspørsmål ved utføringen av oppdraget beskrevet i mandatet, noe komiteens medlemmer har vært seg bevisst. Innstillingen er søkt utarbeidet i henhold til de retningslinjer som allerede er forelagt PMR, og i samråd med øvrige profilkomiteer.

2. Aktuelle emner for profilen

Profilskissen sendt PMR

I profilskissen som ble sendt PMR i april 2022 ble det foreslått at følgende fag kunne inngå i denne profilen:

JUS5801 – Selskapsrett

JUS5880 – Financial Market Law and Regulation

JUS5981 – Skatterett I Grunnleggende skatterett

JUS5983 – Skatterett II Selskapsskatterett og internasjonal skatterett

JUS5230 – International Commercial Law

JUS5402 – Maritime Law: Liability and Insurance

JUS5450 – Marine Insurance

JUS5420 – Forsikringsrett

JUS5511 – Arbeidsrett - den individuelle del

JUS5512 – Arbeidsrett - den kollektive del

I tillegg ble det skissert behov for to nye fag:

- Transaksjoner
- Insolvensrett

Det ble også nevnt at følgende temaer kunne være aktuelle for profilen:

- Konkurranserett
- Immaterialrett
- Personvern

- Internasjonal rett
- Investeringsrett
- Bærekraft
- Tvisteløsning
- Kontraktrettslige fag

Ønsker fra søkere

I de søknadene om opprettelse av valgemner som ble levert 12. september, hadde følgende ønske om tilhørighet i profilen:

A Eksisterende emner

Emnenavn	Ansvarlig
1. English Law of Contracts	Lee Bygrave
2. Financial Market Law	Mads Andenæs
3. Forsikringsrett	Amund Tørum
4. International Commercial Law	Giuditta Cordero-Moss
5. Marine Insurance	Amund Tørum
6. Selskapsrett	Beate Sjøfjell
7. Grunnleggende skatterett	Anders B. Mikelsen
8. Selskaps- og internasjonal skatterett	Anders B. Mikelsen
9. Arbeidsrett	Marianne Hotvedt
10. Arbeidsrett	Johann Mulder
11. EU Competition law	Erling Hjelmen og Eirik Østerud
12. Forhandlinger	Sverre Blandhoel
13. Internasjonal Privaterett	Giuditta Cordero Moss
14. International Investment law & Arbitration	Malcolm Langford
15. International Trade Law	Ole Kristian Fauchald
16. Konflikthåndtering	Sverre Blandhoel
17. Maritime law: contracts	Trond Solvang
18. Maritime law: liability	Trond Solvang
19. Patent- og varemerke	Inger Ørstavik
20. Tilvirkningskontrakter	Ivar Alvik

B Nye fag

21. Historisk-komparativ obligasjonsrett	Amund Tørum
22. Insolvens – rekonstruksjon (M)	Erik Røsæg
23. Tredjemannsvern utvidelse (B)	Erik Røsæg
24. Transaksjonsrett	Margrethe Christoffersen og Eirik Østerud
25. Corporate sustainability law	Beate Sjøfjell
26. Sustainable Financial law	Beate Sjøfjell
27. Circular economy law	Beate Sjøfjell

Da arbeidsgruppen skulle gjennomgå innkomne søknader, ble disse fordelt til de profilkomiteer hvor de ble ansett å ha nærmest tilknytning, for en nærmere vurdering. Denne profilkomiteen fikk ansvaret for å gjennomgå de åtte første søknadene på listen over om fortsettelse av eksisterende fag og de seks første av søknadene om nye fag. De øvrige søknadene som fremsatte ønske om deltakelse i profilen har komiteen ikke vurdert like inngående, men de er vurdert overfladisk ut fra emneangivelsen.

3. Samordningstiltak

Komiteen er innforstått med at det er begrensede muligheter for å øke antallet valgemner i fakultetets portefølje. Det var totalt 17 nye søknader, hvor de fleste omhandler aktuelle fag, og med ett unntak ble alle eksisterende fag søkt videreført. Det er derfor et behov for å samordne søknader, for å slippe til flest mulig gode forslag. Komiteen og studiedekanen har tatt følgende samordningsinitiativ i tilknytning til denne profilen:

Kontraktsrett

Studentene ved JSU har i prosessen fremmet ønske om et valgemne i romersk obligasjonsrett, og dette er bakgrunnen for søknaden Historisk-komparativ obligasjonsrett fra Amund Tørum. Komiteen så grunnlag for samordning med faget i engelske kontrakter ved Lee Bygrave, og disse to ble kontaktet med spørsmål om de kunne utarbeide et fag i fellesskap. De kom tilbake med et omforent forslag til fag som skal erstatte dagens JUS5260/JUR1260), hvor de skriver følgende :

Foreløpig tittel "Law of Obligations in a Comparative-Historical Perspective". Det overordnede opplegg blir en gjennomgang av hvordan dagens obligasjonsrett er blitt til gjennom forankring i og anvendelse av grunnleggende prinsipper av romerrett, i samband med utviklingstrekk i engelsk common law (inklusive equity). Gjennomgangen vil også belyse den gjensidige påvirkningen av common law, kontinentale og nordiske rettsdoktriner, med eksemplifisering/fokus på kjøpsrettens område. Forelesningene vil deretter redegjøre for utvalgte grunnelementer ved dagens engelsk avtalerett, deriblant regler om consideration, frustration og misrepresentation, og søke å forklare disse elementene i lys av den forutgående historiske-komparative gjennomgangen.

Faget tilbys både på master og bachelor nivå, og at undervisningsspråket og pensum blir på engelsk.

Komiteen er svært fornøyd med arbeidet Bygrave og Tørum har gjort, og tror kombinasjonen av faglige ressurser medfører at dette blir et veldig spennende fag som kan gi en grunnleggende forståelse for kontraktsretten.

Komiteen har vurdert om det er et mål at kontraktsrettslige fag samles i en profil, slik at de best kan koordineres med hverandre og obligatoriske fag. Slik det er nå, vil tre kontraktsrettsfag, Maritime law, entreprisekontrakter og tilvirkningskontrakter ha hovedplassering i profilen for Ressursforvaltning og miljø, mens dette nye grunnleggende kontraktsrettsfaget skal være i transaksjonsprofilen. Det vil være noe kontraktsrett i det foreslåtte transaksjonsfaget og noe i International commercial law. Arbeidsretten inneholder også kontraktsrettslige emner. Dette fremstår som hensiktsmessig ut fra den nærmere vinklingen på de ulike fagene. Komiteen anser kontraktsrettsmiljøet nærmest til å ta ansvar for nødvendig koordinering.

Insolvensrett

Erik Røsæg har søkt om to nye fag i insolvensrett, et på bachelornivå og et på masternivå. Insolvensrett vil åpenbart være et viktig fag i denne profilen, som en viktig del av selskapsretten og

finansjusen. Det er dessuten dessverre svært dagsaktuelt og nødvendig for mange jurister å ha god kjennskap til. Komiteen vil foreslå ett fag i insolvensrett, som kan tilbys både på bachelor og masternivå. Etter samtale med Erik Røsæg, anbefales emnebeskrivelsen som er tatt inn i hans forslag til bachelorfag.

Selskapsrett og bærekraftsatsing

Beate Sjøfjell er fagansvarlig i Selskapsrett og har som det fremgår av listen ovenfor søkt om tre nye fag med bærekraftfokus. Fagene er aktuelle både i denne profilen og i profilen Miljø og ressursforvaltning. Studiedekanen tok initiativ til et møte med lederne for de to profilene og Beate Sjøfjell for å diskutere hvilke fag som best imøtekommer ulike behov, som studentenes læringsønsker, samfunnsbehov og universitetets bærekraftsatsning. Det ble enighet om følgende

- Nåværende selskapsrettsfag endres til å fokusere på Corporate Sustainability. De tradisjonelle selskapsrettslige emnene som utgår av eksisterende fag, er dels godt nok dekket på det obligatoriske faget på tredje studieår, og dels vil de bli omfattet av det nye transaksjonsfaget som foreslås opprettet. Opprettelsen av et fag med fokus på bærekraft i næringslivet er anbefalt i Bekkedalrapporten.
- Det opprettes et nytt fag med hovedtilhørighet i Miljø og ressursforvaltningsprofilen, Sustainability law, som også har sterke forgreninger til fagene i denne profilen. Det kan derfor også med fordel inngå i denne profilen.

Komiteen er svært fornøyd med forslagene til emnene Corporate Sustainability og Sustainability Law og anser også dette som et veldig vellykket samordningstiltak.

4. Komiteens innstilling

Formålet med en profil innen selskap, finans og transaksjoner er å tilby fordypning i en retning innen forretningsjusen som mange jurister arbeider med, både i større og mellomstore advokatfirmaer, bedrifter og offentlige organer. Etter en gjennomgang av søknadene i lys av kriteriene i Bekkedalrapporten, fastholder komiteen synet på at de to eksisterende forsikringsrettsfagene og de to skatterettsfagene bør være i denne profilen, da de er i kjernen av fagområdet finans og har tilknytning til transaksjoner. Financial Market Law dekker også viktige aspekter ved regulering av finanssektoren og har nær sammenheng med blant annet selskapsrettslige fag. International Commercial law omhandler temaer som er viktige for transaksjonsjurister, herunder lovvalg, voldgift og kontraktsrettslige spørsmål. Dette faget suppleres av det nye faget om komparativ kontraktsrett beskrevet ovenfor, som vil gi en forståelse av kontraktsretten som er sentral for jurister innen transaksjonsjusen. I tillegg til et nytt insolvensfag og faget Corporate Sustainability beskrevet ovenfor, fastholder komiteen at det vil være nødvendig med et nytt overordnet og tverrgående fag i transaksjoner for at fakultet skal kunne tilby den foreslåtte profilen. Dette faget vil kunne gi en introduksjon av hva transaksjoner er, herunder deres samfunnsmessige betydning og hvilke rettsområder som berøres, samt en innføring i grunnleggende kontraktsrettslige, selskapsrettslige og konkurranserettslige spørsmål. Det har ligget som et premiss fra Bekkedalsrapporten at det vil bli nødvendig med nye fag i denne profilen for at den skal kunne legitimeres. De to arbeidsrettsfagene er også nært tilknyttet denne profilen, selv om de også har aspekter som gir dem naturlig tilknytning til andre profiler. Alle disse fagene må anses som kjernefag i en profil innen selskap, finans og transaksjon.

Alle fag nevnt i punkt 2 har en tilknytning til denne profilen. Hvor mange av fagene som bør inngå i profilen, beror i stor grad på kriteriene for at fag kan inngå i flere profiler. I Bekkedalrapporten er det angitt at det bare skal skje unntaksvis. PMR har dessuten besluttet at det bare kreves tre fag for å

oppnå en profil, noe som betyr at studenter som ønsker en profil kan velge tre fag fra denne, og i tillegg to fag som oppleves som relevante fra andre profiler. Det reduserer behovet for å innta mange fag i flere profiler, og komiteen oppfatter det som ønskelig fra studiedekanen å begrense antallet i tråd med Bekkedalrapporten. Av den grunn anbefales bare de nevnte kjernefagene i profilen. Det kan imidlertid signaliseres til studentene, i undervisning og på nettsider, at det er en sammenheng mellom profilen og de øvrige fagene med en tilknytning til profilen.

Eksisterende fag som anses som kjernefag i profilen:

- | | |
|--|------------------------|
| 1. Law of Obligations in a Comparative-Historical Perspective – Bygrave og Tørum | |
| 2. Financial Market Law | Mads Andenæs |
| 3. Forsikringsrett | Amund Tørum |
| 4. International Commercial Law | Giuditta Cordero-Moss |
| 5. Marine Insurance | Amund Tørum |
| 6. Grunnleggende skatterett | Anders B. Mikelsen |
| 7. Selskaps- og internasjonal skatterett | Anders B. Mikelsen |
| 8. Individuell arbeidsrett | Marianne Jenum Hotvedt |
| 9. Kollektiv arbeidsrett | Johann Mulder |

Nye fag som anses som kjernefag i profilen:

- | | |
|----------------------------------|--|
| 10. Insolvensrett | Erik Røsæg |
| 11. Transaksjonsrett | Margrethe Christoffersen og Erik Østerud |
| 12. Corporate sustainability law | Beate Sjøfjell |

Fag fra andre profiler med tilknytning til profilen:

13. Sustainability law
14. Maritime law: liability and contracts
15. Tilvirkningskontrakter
16. Entrepriserett
17. EU Competition law
18. Patent- og varemerke
19. Forhandlinger
20. Konflikthåndtering
21. Internasjonal Privatrett
22. International Investment law & Arbitration
23. International Trade Law

Oslo 31. oktober 2022

Margrethe Buskerud Christoffersen

Komiteens leder

Innstilling metode- og ferdighetsemner

Innledning

I dagens valgmenyportefølje er det enkelte emner som fokuserer særskilt på metode og bestemte praktiske ferdigheter – de såkalte «metode-, praksis og språkemnene»:

- JUS5010 Praksisordning (Katrine Broch Hauge)
- JUS5040 Moot court
- JUS5041 Prosedyrekonkurranse (Herman Bruserud)
- JUS5011 JURK
- JUS5012 JUSSBUSS (Anders Løvlie)
- JUR1502/JUS5502 Lovgivningslære (Jon Christian Fløysvik Nordrum)
- JUS5505 Empiriske metoder for jurister (Malcolm Langford)
- JUS5061 Domsanalyse og domsskriving (Jørn Øyrehagen Sunde)
- JUS5912 Legal writing and oral advocacy (Gentian Zyberi)
- JFSPR1210 Fransk for jurister (Catherine Banet)
- JFSPR1310 Tysk for jurister (Tobias Mahler)

Det er et premiss for valgmenyprosessen at jusstudiet fremdeles skal være et generaliststudium.¹ De faglige profilene bør derfor ikke gå på bekostning av studentenes helhetlige forståelse av rettssystemet og mulighet til å utvikle generelle ferdigheter og kritisk tenkning. Dette er søkt hensyntatt gjennom innretningen av profilordningen: Å ta en profil er frivillig og krever et aktivt valg fra studentens side. Kravene for å oppnå profil er satt lavt, blant annet fordi studentene skal kunne velge metode- og praksisemner i tilknytning til enhver profil.² Disse emnene er med andre ord ment å ha en viktig tverrgående funksjon i en ny valgmenyportefølje.

I mandat for profilkomiteenes arbeid i valgmenyprosessen fase 2 heter det at «Metode-, praksis- og språkemner som ikke er foreslått som profilemner vurderes nærmere av arbeidsgruppen/studiedekanen».

Denne innstillingen er utarbeidet av studiedekanen og diskutert i arbeidsgruppen, som har sluttet seg til vurderingene.

Søknadene

JUS5011 JURK og JUS5012 JUSSBUSS ble holdt utenfor søknadsprosessen da de uansett klart var forutsatt videreført, øvrige emner var omfattet av kravet til søknad.

Det kom inn følgende søknader basert på eksisterende emner:

- JUS5010 Praksisordning (Katrine Broch Hauge)
- JUS5040 Moot court (Maria Astrup Hjort)
- JUS5041 Prosedyre (Maria Astrup Hjort)
- JUR1502/JUS5502 Lovgivningslære (Jon Christian Fløysvik Nordrum)
- JUS5061 Domsanalyse og domsskriving (Jørn Øyrehagen Sunde)
- JUS5912 Legal writing and oral advocacy (Gentian Zyberi)

¹ Se blant annet protokoll fra PMR-møte 3.5.2022.

² Se vedtak i PMR-møte 13.9.2022.

- JFSPR1210 Fransk for jurister (Catherine Banet)
- JFSPR1310 Tysk for jurister (Tobias Mahler)

JUS5505 Empiriske metoder for jurister ble altså ikke søkt videreført. Det er i tillegg kommet én søknad om opprettelse av et helt nytt metodeemne:

- Juss og kritikk (Christoffer Eriksen og Anders Løvlie)

Følgende emner er nærmere vurdert av komiteen for profilen *Konflikthåndtering og prosess, tvist og straff*:

- JUS5040 Moot court
- JUS5041 Prosedyrekonkurranse (Herman Bruserud)
- JUS5061 Domsanalyse og domsskriving (Jørn Øyrehagen Sunde)
- JUS5912 Legal writing and oral advocacy (Gentian Zyberi)

Følgende emner er altså gjenstand for nærmere vurdering her:

- JUS5010 Praksisordning (Katrine Broch Hauge)
- JUS5502 Lovgivningslære (Jon Christian Fløysvik Nordrum)
- JFSPR1210 Fransk for jurister (Catherine Banet)
- JFSPR1310 Tysk for jurister (Tobias Mahler)
- Juss og kritikk (Christoffer Eriksen og Anders Løvlie)

Nærmere vurdering

JUS5010 Praksisordning

JUS5010 Praksisordning er en ordning der studenten kan oppnå et valgemne ved å gjennomføre en godkjent praksis og skrive en rapport. Det tilbys undervisning i form av en praksisforberedende forelesning. Emnet har med dette en lignende innretning som JUS5011 JURK og JUS5012 JUSSBUSS: mulighet til praksisopphold med uttelling i studiepoeng. Målet er å gi innsikt i praktisk juridisk arbeid, forståelse for yrkeslivet og for hva som kreves i en juridisk rolle, samt gi impulser til studentenes læringsprosess.

Ordningen har ikke samme rettshjelpsfunksjon som JURK og JUSSBUSS, men synes samtidig velegnet til å gi relevant praksis og bidra til god overgang til arbeidslivet for studenter som ellers har utfordringer med å skaffe seg relevant praksis på egen hånd. Emnet tas av et begrenset antall studenter, men legger heller ikke beslag på større ressurser og bør derfor klart videreføres.

JUS5502 Lovgivningslære

JUS5502 Lovgivningslære («Lovlab») behandler lovgivningen i et regelgiverperspektiv med vekt på forberedelse, skriving og vedtakelse av nye lover og forskrifter, og der krav til god lov kvalitet står sentralt. Studentene arbeider i gruppe med å skrive utredninger med forslag til generelle regler for en ekstern oppdragsgiver (Jusstudentenes offentlig utredninger, JOU). Oppdragsgiverne er interesseorganisasjoner og forvaltning, oppdragene er reelle og aktuelle. Emnet har grenseflater mot metode (rettskildelære), statsrett og rettssosiologi.

Emnet er spesifikt rettet mot et sentralt læringsmål; ferdigheter i å utforme lovtekster, forskriftstekster og andre normerende tekster. Emnet er en viktig årsak til fakultetets strategiske samarbeidsavtale med NAV, og etter denne avtalen skal fakultetet og NAV «styrke og videreutvikle samarbeidet om digitale velferdsstatlige problemstillinger i Lovlab». Emnet rommer oppdrag som vil være svært velegnet i kombinasjon med flere av profilene, for eksempel prosjektene som omhandler

digitale velferdsstatlige problemstillinger. Undervisnings- og vurderingsformen er nyskapende og ble nominert av UiO til den nasjonale utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning både i 2021 og 2022. Emnet har et relativt lavt antall studenter, men det kan delvis ses i lys av skifte av semester. Emnet bør derfor klart videreføres.

JFSPR1210 Fransk for jurister og JFSPR1310 Tysk for jurister

Språkemnene sikter både mot å utvikle og styrke språkferdigheter med fokus på juridisk fagterminologi og gi kunnskap om tysk og fransk rettssystem og politiske institusjoner. Målgruppen er særlig studenter som skal reise på utveksling og studenter/jurister som ønsker å kunne bruke tysk/fransk i sitt arbeid. I dag går emnene over to semestre og med et mer omfattende undervisningstilbud enn det som er normen for valgemner. De to språkemnene tilsvarer derfor om lag tre valgemner ressursmessig.

Emnene har en side til fakultetets internasjonaliseringsstrategi, de har engasjerte lærekrefter og tilbyr et godt opplegg som studentene verdsetter. På grunn av et kritisk lavt antall eksamensmøtte studenter (9 i snitt for siste tre år for hvert av emnene), er det likevel et spørsmål om emnene bør videreføres. Fakultetet er det eneste av de tre juridiske fakultetene som tilbyr språkemner og kan derfor sies å ha et visst nasjonalt ansvar for tilbudet. Samtidig kan det hende at utvekslingsstudentenes behov kan eller bør kunne dekkes av den institusjonen utvekslingsstudentene reiser til. Så vidt vi har brakt på det rene, tilbys ofte egne språkkurs for tilreisende utvekslingsstudenter, og Lånekassen gir støtte til dette.

Studiedekanen hadde et forberedende møte med de fagansvarlige i juni, før søknadsprosessen. Språkemnene er også nærmere diskutert i møte med fagansvarlige, studiedekan og dekan 17.10.2022. Det ble blant annet diskutert om man i stedet burde gi et undervisningstilbud uten studiepoeng. I etterkant av møtet har fagansvarlige presentert et forslag til revidert opplegg og innhold for de to emnene, med kraftig reduksjon i undervisningstilbudet. Forslaget innebærer en ressursmessig reduksjon svarende til to valgemner.

På denne bakgrunn virker det mest nærliggende å betrakte språkemner som et helt særskilt undervisningstilbud som bør tas ut av fakultetets ordinære valgemneportefølje. I stedet bør det arbeides videre med muligheten av å videreføre tilbudet innenfor rammen av to emner á 5 stp, som kan godkjennes i graden for studenter som reiser på utveksling. Selv om utvekslingsstudenter må legge en plan for å ta 30 stp for å få oppholdet godkjent av Lånekassen, lykkes ikke alle med dette. Ved utvekslingsinstitusjonen tilbys ofte små emner, så «mankoen» kan være på noen få studiepoeng. En «poengbuffer» ved å ta emnet i forkant (eller eventuelt i etterkant) vil derfor antakelig være hensiktsmessig for flere. Det innstilles følgelig på å ikke videreføre emnene som ordinære valgemner.

Juss og kritikk

Emneforslaget tar utgangspunkt i et begrep om kritikk som viser at det er mange forskjellige måter å utfordre retten og rettsoppfatninger på. Gjennom emnet skal det utvikles ferdigheter i anvendt kritikk. Emnet vil på denne måten syntetisere de kritiske delene av andre fag, og gir studentene et overordnet analytisk rammeverk for forståelse av kritikk. Det foreligger foreløpig ikke konkrete forslag til litteratur og vurderingsform.

Studiedekanen har hatt samtaler og et møte med forslagsstillerne 21.10.2022. I møtet ble det blant annet diskutert overlapp med, og muligheter for inkorporering av, visse elementer i ExFac, som er under omlegging. ExFac ligger imidlertid tidlig i studiet, og ideen med dette emnet er å bygge videre på den metodiske forståelsen og bredden i materielle kunnskaper som studentene først har senere i

studiet. Som det fremkom av møtet vil det ønskede brede, tverrgående kritikkemnet vanskelig kunne fylle sin funksjon ved samordning med et annet, materielt innrettet valgemne.

Evnen til selvstendig kritisk tenkning og argumentasjon er en grunnleggende ferdighet og et sentralt læringsmål for jusstudiet. Samfunnets behov for jurister med evne til selvstendig kritisk tenkning er opplagt og illustreres blant annet av NAV-skandalen. Det kan reises spørsmål om emnets innhold ivaretas i tilstrekkelig grad gjennom undervisningen tidligere i studiet, blant annet gjennom metodefaget og ExFac. Dette emnet, på MA-nivået og på slutten av studiet, vil imidlertid kunne gi verdifull videreutvikling av forståelsen av kritikk og kritiske ferdigheter. Ut fra ambisjonen om å være et generaliststudium, kan det anses strategisk viktig å supplere de faglige profilene med en styrking av et slikt tverrgående emne. Det er samlet sett gode grunner til å opprette emnet.

Innstilling

Sett i sammenheng med innstillingen fra profilkomiteen *Konflikthåndtering og prosess, tvist og straff*, innebærer dette at følgende metode- og praksisemner foreslås å inngå i valgemneporteføljen:

- JUS5011 JURK
- JUS5012 JUSSBUSS (Anders Løvlie)
- JUS5010 Praksisordning (Katrine Broch Hauge)
- JUS5040 Moot court (Maria Astrup Hjort)
- JUS5041 Prosedyre (Maria Astrup Hjort)
- JUR1502/JUS5502 Lovgivningslære (Jon Christian Fløysvik Nordrum)
- JUS5061 Domsanalyse og domsskriving (Jørn Øyrehagen Sunde)
- Juss og kritikk (Christoffer Eriksen og Anders Løvlie)

Oslo, 31. oktober 2022
Marianne Jenum Hotvedt
Studiedekan